

DOI 10.4467/2543733XSSB.17.017.7263

MIRELLA KORZENIEWSKA-WISZNIEWSKA

Instytut Nauk Politycznych i Stosunków Międzynarodowych UJ

POLITYKA REPUBLIKI SŁOWENII WOBEC KRYZYSU MIGRACYJNEGO W EUROPIE

Słowa kluczowe: mniejszości w Słowenii, kryzys uchodźczy w Słowenii, słoweńska polityka, kryzys migracyjny

Wstęp

W 1991 r. Słowenia stała się samodzielnym i niepodległym państwem, i jako takie musiała się zmierzyć z polityką migracyjną. Jak podkreślały władze słoweńskie, w strukturze demograficznej i migracyjnej nie różniła się od większości krajów Unii Europejskiej, jednak występowały tam pewne specyficzne cechy, które przez władze nie były eksponowane, a które zostaną przedstawione podczas analizy kwestii demograficznych w tym kraju. Faktem jest, że Słowenia, podobnie jak inne kraje europejskie, zmagająca się ze spadkiem liczby urodzeń i zapotrzebowaniem na siłę roboczą z zagranicy, co w naturalny sposób wpływało na jej politykę migracyjną, jednak główną grupę, traktowaną po 1991 r. jako imigranci, stanowili przedstawiciele narodów byłej Jugosławii, mieszkających już w Słowenii przed tą datą. Również ludność emigrująca na obszar państwa słoweńskiego aż do 2010 r. pochodziła głównie z regionu Półwyspu Bałkańskiego. Kryzys migracyjny, z którym usiłowała się zmierzyć Słowenia, począwszy od września 2015 r., był dla niej bezprecedensowy, jednak jako członek Unii Europejskiej musiała wziąć na siebie solidarnie odpowiedzialność za sytuację w Europie. Poniższy tekst ma na celu wielopłaszczyznową analizę polityki Republiki Słowenii wobec ostatniego kryzysu uchodźczego w Europie z uwzględnieniem aspektu demograficznego i dotychczasowych migracji; przedstawiony zostanie system prawny oraz główni aktorzy walczący z tym kryzysem.

Ramy czasowe tego tekstu zostały wyznaczone od połowy września 2015 r. do 31 marca 2016 r., ponieważ jest to realny okres trwania kryzysu uchodźczego w Republice Słowe-

nii. Fala przepływu uchodźców/migrantów¹, w szczególności z Syrii, Afganistanu i Iraku, omijała do tej daty państwo słoweńskie, ponieważ krótszy szlak prowadził do Europy Zachodniej przez Węgry, jednak zmieniło się to właśnie w połowie września.

Charakterystyka demografii i przepływu ludności do 2015 r.

Przed rokiem 1991 r. oprócz Słoweńców status narodu konstytucyjnego w Republice Słowenii mieli również Serbowie, Chorwaci, Czarnogórcy, Macedończycy, Muzułmanie (dzisiejsi Boszniacy) oraz Jugosłowianie. Po ogłoszeniu niepodległości w czerwcu 1991 r. ludność słoweńska stała się jedynym państwowotwórczym narodem konstytucyjnym w kraju, zaś problem mniejszości i przedstawiceli narodów byłej Jugosławii pojawił się w Słowenii niemalże od razu i w sposób zadowalający nie został rozwiązany aż do dzisiaj. Podobnie jak kwestia tzw. *wykreślonych*, o czym zostanie wspomniane poniżej. Sposób, w jaki rozpadło się państwo jugosłowiańskie, nie sprzyjał szybkiemu powrotowi do dobrych relacji etnicznych i nawet relatywnie homogeniczna Słowenia wpisała się w tragiczną historię destrukcji SFRJ w pierwszej połowie lat 90. XX w. Jak wskazują badacze kwestii etnicznych Słowenii (np. Vera Klopčič), władze słoweńskie uległy, podobnie jak pozostałe republiki SFRJ, na przełomie lat 80. i 90. XX w. nacjonalistycznej histerii, co położyło się cieniem na rozwiązaniach mniejszościowych w nowo powstałym państwie².

Jedną z najbardziej kontrowersyjnych i kłopotliwych dla państwa słoweńskiego kwestii była manipulacja przy statystykach demograficznych i w konsekwencji wykreślenie z centralnego rejestru na początku lat 90 XX w. 18 305 osób. Sprawa do dzisiaj podnoszona jest zarówno przez Amnesty International, UNHCR³ czy Helsińską Fundację Praw Człowieka w Słowenii, ale także przedstawiceli mniejszości i Komisję Europejską, która domaga się od Słowenii rozwiązania tego problemu⁴.

Po 1991 r. Słowenia określiła swoje mniejszości narodowe w odwołaniu zarówno do tradycji jugosłowiańskiego państwa komunistycznego, jak i własnej definicji mniejszości, która opierała się na swoście pojmowanej historyczności zamieszkania, przy czym było to dopuszczone przez regulacje Unii Europejskiej. Zjawisko autochtoniczności przestaje być wprawdzie czynnikiem kształtującym politykę demograficzną UE, jednak uwzględnianie go nie jest sprzeczne z prawem. Zgodnie z nią Słoweńcy wyłonili na swoim obszarze zaledwie dwie mniejszości narodowe (włoską i węgierską, liczące odpowiednio 2258 osób i 6243 osoby⁵) oraz grupę etniczną Romów.

¹ W tekście pojawia się sformułowanie uchodźcy/migranci ze względu na problem rozróżnienia obu grup, co było również jednym z głównych problemów w czasie kryzysu. Uwzględniając jednak fakt, że obie grupy podlegają różnym regulacjom prawnym, nie powinno się, zdaniem autorki, stosować jednego określenia.

² *Kim są mniejszości narodowe Słowenii*, <http://www.ds-rs.si/?q=novice/strokovni-zbornik-kdo-so-narodne-manjsine-v-sloveniji> (dostęp 19.04.2016 r.).

³ UNHCR – Biuro Wysokiego Komisarza ONZ ds. Uchodźców.

⁴ M. Комац, *Срби у Словенији*, [w:] *Теме. Часопис за друштвене науке*, nr 2/2004, Ниш 2004, s. 796; M. Vakanjac, *Položaj srpske etničke zajednice u Republici Sloveniji*, [w:] *Položaj srpske etničke zajednice u Republici Sloveniji*, M. Vakanjac (red.), Ljubljana 2007, s. 8; J. Kerbler, *Slovenija: Srbi traže status nacionalne manjine*, *Вечерње Новости online*, 30.08.2013, <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.300.html:451673-Slovenija-Srbi-traze-status-nacionalne-manjine> (dostęp 25.01.2016 r.).

⁵ *Popis 2002*, http://www.stat.si/popis2002/en/rezultati/rezultati_red.asp?ter=SLO&st=7 (dostęp 29.01.2016 r.).

Według spisu powszechnego z 2011 r. Republikę Słowenii zamieszkiwały 2 063 632⁶ osoby, niemniej nie istnieją bieżące statystyki, uwzględniające kategorię przynależności narodowej, co utrudnia w znaczący sposób badania nad demografią Słowenii. Biuro Rządu Republiki Słowenii do spraw Narodowości powołuje się adhezyjnie w odpowiednich sytuacjach na statystyki narodowościowe z roku 2002. Taka sytuacja jest zgodna z przyjęciem w 2008 r. przez Parlament Europejski i Radę Unii Europejskiej regulacji związanych z przeprowadzaniem spisów powszechnych, która przewiduje możliwość pozyskiwania danych w oparciu o *różne źródła*, z uwzględnieniem krajowych przepisów o ochronie danych. Powołując się na art. 4 tego rozporządzenia, władze Republiki Słowenii wskazywały, że w ostatnim spisie nie było obowiązku zadeklarowania przynależności narodowej, ponieważ dane te zostały uznane za wrażliwe, przez co ostatnie kompletne informacje na ten temat pochodzą z 2002 r.⁷ Słowenia nie jest jedynym krajem byłej Jugosławii, który przyjął takie rozwiązania, co – zdaniem autorki – jest zjawiskiem absurdalnym na obszarze historycznie wieloetnicznym. Taka sytuacja może zaburzać obraz faktycznego stanu demograficznego państwa, generować niepotrzebne spory, a także dostarczać argumentów o chęci ukrycia rzeczywistego pejzażu etnicznego Słowenii.

Jeśli chodzi o ten kraj jako miejsce docelowe dla imigrantów, to sytuacja jest tutaj o tyle interesująca, że sama Słowenia postrzega siebie jako kraj o bogatej tradycji migracyjnej, jednak jeśli uwzględnimy procesy historyczno-polityczne, możemy stwierdzić coś zupełnie przeciwnego. Różnica wynika z uwzględnienia aspektu historycznego po 1945 r. Za panowania Habsburgów nie było to wyjątkowo atrakcyjne miejsce przeznaczenia dla imigrantów ekonomicznych, podobnie było w okresie istnienia królewskiej Jugosławii, gdy Słowenia posiadała odrębny status administracyjny. Natomiast sytuacja zmieniła się w czasach komunistycznych, gdyż wśród sześciu republik federacyjnych słoweńska należała do najlepiej rozwiniętych i najbogatszych, co było jednym z powodów napływu do niej ludności z innych części Jugosławii. Inną przyczyną osiedlania się ludności jugosłowiańskiej (w znaczeniu obywatelskim) we wspomnianej republice było podejmowanie pracy w sektorze administracyjnym lub wojskowym. To zjawisko miało wówczas jednak charakter migracji wewnątrz krajowej, choć obecnie jest przedstawiane przez władze państwowe w kategorii migracji międzynarodowej.

Niezależnie od powyższych interpretacji historia migracji na terytorium niezależnego państwa słoweńskiego rozpoczęła się po 1991 r. W latach 1991–2001 na obszar Słowenii przesiedliło się 23 245 osób⁸. Według Mirjany Pavlović w tym czasie do Słowenii migrowali zwłaszcza młodzi intelektualiści, a większość osób pochodziła z krajów byłej Jugosławii (ten trend utrzymał się do 2010 r.)⁹. W latach 1991–2002 o obywatelstwo tego

⁶ *Prebivalstvo*, Republika Slovenija. Statistični Urad RS, <http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podrocja?idp=17&headerbar=15#tabPregled> (dostęp 29.01.2016 r.).

⁷ *Statistični podatki*, Urad za Narodnosti. Republika Slovenija, http://www.un.gov.si/si/manjsine/italijanska_narodna_skupnost/statisticni_podatki/, *Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L218/14, 13.08.2008, Eur-lex. Access to European Union Law, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32008R0763> (dostęp 17.07.2015 r.).

⁸ M. Комац, op. cit., s. 791 i 794.

⁹ Ibidem, s. 789 i 796; M. Pavlović, *Srbi u Sloveniji. Manjiske organizacije*, [w:] *Srbi v Sloveniji, Slovenci v Srbiji*, I. Slavec Gradišnik, D. Radojčić (red.), s. 72; J. Đorđević Crnobrnja, „*Iz Beograda*

kraju ubiegały się aż 205 544 osoby, z czego 191 429 je otrzymało (co stanowiło 10% mieszkańców tego państwa), i byli to właśnie przedstawiciele narodów byłej SFRJ, którzy mieszkali przed 1991 r. na obszarze Słowenii.

Według Urzędu Statystycznego Republiki Słowenii w roku 2001 liczba cudzoziemców wynosiła 44 264 osoby (o 2000 więcej aniżeli w roku wcześniejszym), zaś według Ministerstwa Spraw Wewnętrznych 51 449 osób miało różnorodne pozwolenia na przebywanie w kraju, z czego 69% prawo czasowego pobytu. W roku kolejnym tych osób było 52 844, zaś wśród nich należy wymienić, obok przedstawicieli krajów byłej Jugosławii, osoby pochodzące z Ukrainy, Chin czy Federacji Rosyjskiej. *Rezolucja o polityce migracyjnej Republiki Słowenii* z 2002 r. wskazywała jednak na fakt, że duży wzrost średniej przyznawania zezwoleń na długoterminowy pobyt w kraju związany był z wprowadzeniem nowych regulacji, wynikających z dążenia do uporządkowania statusu prawnego głównie przedstawicieli byłej SFRJ. W każdym razie w 2002 r. zezwolenie na pobyt stały w Republice Słowenii posiadało 20 088 osób. Polityka migracyjna Słowenii już wtedy ewoluowała w kierunku synchronizacji w tym zakresie zarówno z regulacjami międzynarodowymi, a także z determinantami polityki Unii Europejskiej, zgodnej wówczas z traktatem amsterdamskim. Jako podstawy tej polityki, oparte na konstytucji, *Rezolucja* wymieniała:

solidarność i zaangażowanie w obszarze zapobiegania masowej migracji, aktywną politykę Słowenii w Europie i regionie, ochronę dla uchodźców i azylantów z uwzględnieniem polityki dobrowolnego powrotu, regulacje związane z przesiedlaniem, zapobieganie nielegalnej imigracji, integrację oraz ciągle monitorowanie sytuacji w kraju, jak i za granicą, ale i poszanowanie zasady niewydalania osób starających się o azyl oraz zabezpieczenia i współpracy granicznej¹⁰.

W roku 2006 liczba cudzoziemców w państwie słoweńskim wynosiła 62 497, z czego 33 259 posiadało prawo stałego pobytu, a 26 530 czasowego. Liczba osób aplikujących o ochronę międzynarodową zwiększała się do roku 2005 (w 2003 r. wyniosła ona 1066 osób, w 2004 – 1173, w 2005 – 1597). W 2006 r. spadła o 65% porównaniu z rokiem poprzednim i wyniosła 518 osób. W 2005 r. władze słoweńskie rozpatrzyły pozytywnie 26 wniosków o azyl, zaś w 2006 tylko 9. Ponownie jak w latach ubiegłych większość wniosków składały osoby z obszaru byłej Jugosławii, ponadto wśród aplikujących wzrosła w zauważalny sposób liczba osób narodowości tureckiej¹¹.

W 2007 r. ten spadek się utrzymał i o ochronę międzynarodową ubiegały się 434 osoby; mniejszą liczbę wniosków władze słoweńskie wiązały ze zmianami legislacyjnymi, które nastąpiły w kraju, a przede wszystkim ścisłym stosowaniem systemu dublińskiego, ale i sukcesami w pracy policji, co skutkowało zmniejszeniem liczby nielegalnych imigrantów przekraczających granicę. Zgodnie ze statystykami prawo do stałego pobytu

sam”. *Prilog proučavanju etničkog identiteta Srba u Sloveniji*, [w:] *Srbi v Sloveniji, Slovenci v Srbiji*, I. Slavec Gradišnik, D. Radojčić (red.), Ljubljana 2010, s. 83, 84 i 87; J. Kerbler, op. cit.

¹⁰ *Resolucija o migracijski politiki Republike Slovenije (ReMPRS)*, „Uradni List Republike Slovenije” št. 106, 6.12.2002, http://www.uradni-list.si/_pdf/2002/Ur/u2002106.pdf#/u2002106-pdf (dostęp 30.04.2016 r.).

¹¹ *Annual Report on Asylum and Migration Statistics for the Republic of Slovenia (Reference Year: 2006)*, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/migration-statistics/asylum-migration/2006/23_slovenia_national_report_2006_version_of_3nov08_en.pdf, s. 1 i 5 (dostęp 30.04.2016 r.).

w 2007 r. miały 33 534 osoby, co stanowiło nieznaczny wzrost w porównaniu z rokiem wcześniejszym, zaś czasowego 39 162, co z kolei było znacznym wzrostem. Jeśli jednak chodziło o przyrost migracyjny ludności w ogóle, to zmniejszył się on nieznacznie ze względu na emigracje samych Słowenców do innych krajów. Liczba cudzoziemców mieszkających na obszarze Słowenii, pochodzących spoza UE, wynosiła 50 549 i odzwierciedlała te same tendencje, jeśli chodziło o przekrój obywatelski, co w latach poprzednich¹².

W 2008 r. liczba osób objętych ochroną międzynarodową, aplikujących do pobytu w państwie słoweńskim, wyniosła 248 osób, z czego aż 135 wniosków odrzucono (w większości były to osoby z obszaru byłej SFRJ). I tu przekrój narodowy aplikantów pozostał ten sam, z dalszym zwiększeniem liczby osób pochodzenia tureckiego. Wzrosła również znacznie liczba osób z pozwoleniami na pobyt czasowy, do 61 913, podczas gdy liczba przyznania prawa do stałego pobytu wyniosła 34 371, co przy uwzględnieniu osób spoza tych kategorii dawało 96 284 cudzoziemców mieszkających na obszarze Słowenii. Ten duży w porównaniu z wcześniejszymi latami wzrost był związany m.in. z rozszerzeniem strefy Schengen, która objęła Słowenię, uatrakcyjniając ten kraj.

W 2009 r. liczba cudzoziemców zamieszkujących Republikę Słowenii wyniosła już 100 255, przy czym w porównaniu z rokiem 2008 spadła nieznacznie liczba osób z prawem czasowego pobytu (61 540), a wzrosła do 38 715 liczba osób z prawem do pobytu stałego. Przy niezmiennej pod względem pochodzenia czołówce cudzoziemców można było zauważyć zwiększenie liczby osób pochodzenia ukraińskiego i chińskiego. Jeśli chodziło o osoby ubiegające się o międzynarodową ochronę, to w 2009 r. władze słoweńskie miały do rozpatrzenia łącznie 308 wniosków, z czego 228 zostało rozwiązanych, przy czym można było zauważyć duży spadek wniosków składanych przez osoby pochodzenia tureckiego w porównaniu choćby z 2006 r. (w raporcie rządowym z tego roku został wyeksponowany również fakt, że większość aplikantów ubiegała się równocześnie o ten sam status w kilku krajach UE)¹³.

W roku następnym liczba osób posiadających prawo pobytu na obszarze Słowenii zmalała do 96 880 osób, przy czym można odnotować dalszą tendencję do zwiększenia liczby osób z prawem stałego pobytu (43 074) oraz spadku liczby osób z prawem do pobytu czasowego (53 806), co było związane z polityką władz wobec byłych jugosłowiańskich obywateli. Liczba wniosków o otrzymanie ochrony międzynarodowej w 2010 r. wyniosła 246 i w porównaniu z ubiegłymi latami najwięcej takich wniosków złożyły osoby pochodzenia tureckiego (32) oraz afgańskiego (31), zaś kraje byłej SFRJ uplasowały się tym razem na dalszym miejscu¹⁴.

W 2011 r. liczba cudzoziemców z prawem pobytu ponownie przekroczyła granicę 100 tysięcy (100 910), przy dalszym wzroście liczby osób z prawem do stałego pobytu

¹² EMN Annual Report on Asylum and migration statistics for the Republic of Slovenia (reference year: 2007), http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/migration-statistics/asylum-migration/2007/23_slovenia_annual_report_on_asylum_and_migration_statistics_2007_version_21oct09_en.pdf, s. 4, 11 i 12 (dostęp 30.04.2016 r.).

¹³ Statistical migration and integration Directorate Report 2009, Republika Slovenija. Ministrarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticna_porocila/Statisticno_porocilo_2009.pdf, s. 18 i 24 (dostęp 30.04.2016 r.).

¹⁴ Migration and Integration Directorate Statistical Report 2010, Republika Slovenija. Ministrarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticna_porocila/Statisticno_porocilo_2010.pdf, ss. 12, 13 i 33 (dostęp 30.04.2016 r.).

(48 228) i spadku liczby osób z prawem do pobytu czasowego (52 682). Dzięki tej polityce zmniejszała się liczba osób z obszaru byłej Jugosławii na rzecz osób z krajów islamskich, które po raz pierwszy zajęły pierwszych pięć miejsc pod względem liczby składanych wniosków (358) o ochronę międzynarodową¹⁵.

Ta tendencja utrzymała się również w kolejnym roku, kiedy to na 305 złożonych wniosków o ochronę międzynarodową, najwięcej aplikujących było pochodzenia afgańskiego (65) i syryjskiego (30). Na trzecim miejscu uplasowały się Turcja i Algieria (po 25), następnie Somalia i Kosowo (po 20). W 2013 r. wzrosła liczba wniosków składanych przez osoby z Kosowa (34), które zajęły drugie miejsce za Syryjczykami (62). W tym roku liczba cudzoziemców wynosiła 103 097 osób, spośród których 56 289 miało prawo do stałego pobytu, a 46 808 do czasowego, co utrzymało trend polegający na wzrastaniu liczby osób z prawem pierwszego rodzaju i zmniejszeniem tego drugiego¹⁶.

Według ostatniego na obecną chwilę¹⁷ raportu z roku 2014, liczba cudzoziemców z prawem pobytu wynosiła 117 506 osób, z czego prawo do pobytu stałego miało 77 021, przy czym liczba osób z obszaru byłej Jugosławii (Bośnia i Hercegowina, Kosowo, Macedonia, Serbia) wynosiła 85 834. W tym samym roku do władz słoweńskich złożono 385 wniosków w oparciu o przepisy o ochronie międzynarodowej, z czego 360 zostało pozytywnie rozpatrzonych. Większość złożyły osoby narodowości syryjskiej (91) oraz afgańskiej (76) i pakistańskiej (23) – a więc ci, którzy w zdecydowanej większości napływali do Słowenii w 2015 r. w wyniku kryzysu uchodźczego, chociaż jeszcze w 2014 r. mieliśmy do czynienia ze stosunkowo niską liczbą przedstawicieli ludności pochodzenia irańskiego, którzy aplikowaliby w Słowenii o ochronę międzynarodową (12 wniosków)¹⁸.

Rozwiązania prawne w polityce mniejszościowej i migracyjnej

Słoweńskie ustawodawstwo mniejszościowe i dotyczące migrantów (w tym uchodźców) bezpośrednio nawiązuje do dorobku europejskiego, ustanowionego już w okresie istnienia Unii Europejskiej. Prawodawstwo regulujące kwestie mniejszościowe opierało się na konstytucji pochodzącej z 23 grudnia 1991 r., w której tematykę mniejszościową poruszają rozdziały: pierwszy *Postanowienia ogólne* (artykuły: 5 i 11) i drugi *Prawa*

¹⁵ Afganistan – 67, Turcja – 51, Pakistan – 28, Tunezja – 21, Somalia 20, następnie Kosowo – 20, Serbia 17, Algieria – 13, Maroko – 12, Syria i Irak – łącznie 11, *Migration and Integration Directorate Statistical Report 2010*, Republika Słowenija. Ministerstwo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticka_porocila/Statisticko_porocilo_-_ANG_zadnja_verzija.pdf, ss. 12, 13 i 29 (dostęp 30.04.2016 r.).

¹⁶ *Country factsheet: Slovenia 2012. European Migration Network*, European Commission, [http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/country-factsheets/country_factsheet_slovenia_2012_\(en\)_400005_en.pdf](http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/country-factsheets/country_factsheet_slovenia_2012_(en)_400005_en.pdf), s. 4, *Migration, International Protection and Integration Report 2013*, Republika Słowenija. Ministerstwo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZMN_2013/DUNZMN_2014/DUNZMN_2015/Statisticko_porocilo_-_ANG_2014.pdf, s. 13, 21 i 22 (dostęp 30.04.2016 r.).

¹⁷ Koniec kwietnia 2016 r.

¹⁸ *2014 Report on migration, internal protection and migration*, Republika Słowenija. Ministerstwo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZMN_2013/DUNZMN_2014/DUNZMN_2015/Statisticko_porocilo_-_ANG_2014.pdf, s. 13 i 14 (dostęp 30.04.2016 r.).

człowieka i podstawowe wolności (artykuły od 61 do 64). Mniejszości, zgodnie z art. 61 i 64, mają zapewnione prawo posługiwania się na obszarze Słowenii własnym językiem i symbolami narodowymi; mogą również zakładać organizacje, które umożliwią im działalność kulturalną, gospodarczą, naukowo-badawczą oraz publiczną. Z kolei posiadanie reprezentacji politycznej w dziewięćdziesięcioosobowym Zgromadzeniu Państwowym gwarantuje im art. 80, zgodnie z którym każda mniejszość ma prawo do posiadania jednego przedstawiciela w Zgromadzeniu Państwowym¹⁹. Można zauważyć, że polityka Słowenii wobec uznanych grup mniejszościowych zachowuje nowoczesne standardy, odchodząc od wąskiego rozumienia praw mniejszościowych jako autonomii kulturalnej. Konstytucja wspomina również (w art. 65) o *wspólnocie Romów*, odsyłając jednak do stosownej ustawy²⁰.

Przepisy odnoszące się do mniejszości włoskiej i węgierskiej były regulowane dodatkowo bilateralnymi porozumieniami, jeszcze z okresu jugosłowiańskiego, których po rozpadzie SFRJ Słowenia (podobnie jak Chorwacja) przestrzegająca, respektując wcześniejsze postanowienia²¹. Oprócz powyższych przepisów Republika Słowenii ratyfikowała następujące akty prawne odnoszące się do kwestii mniejszościowych w ogóle: *Konwencję ramową* dotyczącą ochrony praw mniejszości narodowych Rady Europy – 25 lutego 1998 r. oraz *Europejską kartę języków regionalnych lub mniejszościowych* z 1992 r. – w 2000 r. (przepisy weszły w życie w 2001 r.), przy zastrzeżeniu, że językami regionalnymi były: włoski i węgierski, zaś niektóre przepisy *Karty* miały być również stosowane do języka romskiego²².

Ważnym dokumentem regulującym kwestie etniczne była *Deklaracja o położeniu wspólnot narodowych byłej SFRJ w Słowenii (Deklaracija Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodom nekdanije SFRJ v Republiki Sloveniji (DePNNS))*, która powstała w 2011 r. w odpowiedzi na żądania przedstawicieli narodów byłej Jugosławii, by uregulować ich status²³. Dokument ten z jednej strony potwierdzał, że na terytorium Słowenii żyły inne, oprócz mniejszości narodowych, narodowości, poświadczając im prawo do rozwoju kulturalnego oraz tożsamościowego, jednak równocześnie nie zapewniał tym narodom żadnych praw, gwarantujących ów rozwój, definiując państwo słoweńskie jako wielokulturowe²⁴.

Jeśli chodzi o instytucje reprezentujące mniejszości, to na poziomie administracji państwowej było ich kilka. Przede wszystkim można tu wymienić Biuro Rządu Republiki Słowenii do spraw Narodowości (Urad Vlade Republike Slovenije za Narodnosti), utwo-

¹⁹ Liczba parlamentarzystów byłaby jednak większa ze względu na fakt, że uznanie tych grup narodowych za mniejszość zwiększyłoby odsetek mniejszościowy na obszarze Republiki Słowenii do ok. 10%, D. Striković, *Politično predstavništvo novih narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji*, Ljubljana 2011, s. 41; <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/strikovic-denis.pdf> (dostęp 18.08.2015 r.).

²⁰ *Konstytucja Republiki Słowenii...*

²¹ W. Walkiewicz, *Jugosławia. Państwa sukcesyjne*, Warszawa 2009, s. 198; *Uresničevanje mednarodnih dokumentov*, Ured za narodnosti. Republika Slovenija, http://www.un.gov.si/si/manjsine/italijanska_narodna_skupnost/uresnicevanje_mednarodnih_dokumentov/ (dostęp 18.04.2016 r.).

²² *Ibidem*.

²³ *Deklaracija Republike Slovenije o položaju narodnih skupnosti pripadnikov narodom nekdanije SFRJ v Republiki Sloveniji (DePNNS)*, Uradni List RS št. 7/2011, 4.02.2011, <https://www.uradni-list.si/1/content?id=102071> (dostęp 21.07.2015 r.); *Slovenija evropski standardi varstva narodnih manjšin*, red. M. Polzer, L. Kalčina, M. Žagar, Ljubljana 2002, s. 16.

²⁴ *Deklaracija Republike Slovenije ...*

rzony na podstawie rozporządzenia z lipca 2013 r., powołane do realizacji przepisów dotyczących *wspólnot narodowych* włoskich i węgierskich oraz monitorowania ochrony praw *wspólnoty* romskiej²⁵. Pozostałe instytucje zajmujące się ochroną praw mniejszości to: Urząd ds. Narodowości, Komisja Krajowego Związku ds. Grup Narodowych oraz Urząd Równych Szans. Kwestiami związanymi z prawami mniejszości zajmowały się również Ministerstwo Kultury – Sektor dla Praw Kulturowych Mniejszości, Ministerstwo Spraw Zagranicznych – Sektor dla Zachodnich Bałkanów i Inicjatyw Regionalnych, Sektor Praw Człowieka, Sektor dla Międzynarodowych Relacji Kulturalnych.

Sprawy związane z polityką migracyjną Republiki Słowenii były regulowane przez szereg przepisów, które ewoluowały od 1991 r. i były modyfikowane na potrzeby zmieniającej się rzeczywistości do 2015 r., a także pod wpływem tych zmian. Przede wszystkim należy wspomnieć o adaptacji przepisów międzynarodowych, w odniesieniu do których zmieniane było prawo krajowe. Najważniejszym aktem wewnątrzpaństwowym jest *Ustawa o cudzoziemcach* z 2011 r., kilkakrotnie zmieniana i nowelizowana, z czego ostatnio w 2015 r. (w związku z dyrektywami unijnymi w zakresie rozszerzenia grupy beneficjentów, których dotyczy ta ustawa, a także przepisami związanymi z łączeniem rodzin uchodźców, ułatwieniami dotyczącymi nabywania pozwolenia pobytowego i regulacjami odnoszącymi się do repatriacji i wydalania cudzoziemców). W 2010 r. Dyrektoriat rozpoczął prace nad modernizacją przepisów i nową *Ustawą o cudzoziemcach*, wprowadzoną w 2011 r. i modyfikowaną ostatni raz w 2015 r. Definiując pojęcia takie jak cudzoziemiec, bezpieczeństwa i inne, regulowała ona kwestie związane z: warunkami wjazdu, wyjazdu i tranzytu przez obszar państwa słoweńskiego, zasadami kontroli granicznej, z dokumentami, częstym przekraczaniem granicy przez osoby pracujące w pasie przygranicznym, statusem cudzoziemców z krajów UE oraz *państw trzecich*, statusem cudzoziemców uczących się, ponadto zagadnienia łączące się z osobami będącymi ofiarami handlu ludźmi lub innej przemocy, zakresem odpowiedzialności jednostek przyjmujących cudzoziemców, podejmowaniem nielegalnej pracy oraz wydawaniem niebieskiej karty UE²⁶. Wcześniej sprawy związane z pobytem, kwaterunkiem oraz inne szczegóły dotyczące uchodźców regulowała *Tymczasowa ustawa o uchodźcach* z 1997 r., nowelizowana w 2002 r. Na początku 2008 r. Słowenia wprowadziła do swojego systemu legislacyjnego *Międzynarodową ustawę o ochronie*, która zastąpiła przepisy dotychczasowej *Ustawy o uchodźcach*. Zasadnicze zmiany, które wiązały się z tym aktem, dotyczyły: definicji członków rodziny, określenia grupy osób, którym powinna przysługiwać szczególna opieka, nawet na zasadzie pozytywnej dyskryminacji; doprecyzowania roli policji w systemie ochrony międzynarodowej; trzyinstancyjności w postępowaniu o udzielenie ochrony międzynarodowej; przeniesienia kosztów dotyczących procedur identyfikacji dyplomów osób objętych ochroną międzynarodową na Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; warunków zakwaterowania w integracyjnych hostelach dla takich osób²⁷.

²⁵ *Odlok o ustanovitvi Urada Vlade Republike Slovenije za Narodnosti*, Uradni List 57/2013, <http://www.uradni-list.si/1/content?id=113869#!Odlok-o-ustanovitvi-Urada-Vlade-Republike-Slovenije-za-narodnosti> (dostęp 17.04.2016 r.).

²⁶ *2014 Report ...*

²⁷ *EMN Annual Report...*, s. 5 i 6; *Migration, International Protection and Integration Report 2013*, Republika Slovenija. Ministarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZMN_2013/DUNZMN_2014/DUNZMN_2015/Statistcno_porocilo_-_ANG_2014.pdf, s. 8; *Zakon o tujcih (ZTuj-2)*, Pravno-informacijski sistem, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761#> (dostęp 30.04.2016 r.).

Pozostałe przepisy, które zawierają istotne regulacje dotyczące cudzoziemców, to: *Ustawa o rejestracji mieszkańców z 2007 r.*, porządkująca przepływ danych osób oraz proces rejestracji tych, którzy przebywali na terytorium państwa dłużej niż trzy miesiące; przepisy ustawy dotyczyły również cudzoziemców posiadających ważne pozwolenie na pobyt w tym kraju oraz właściwe dokumenty potwierdzające tożsamość. Art. 10 ustawy przewiduje konieczność rejestracji cudzoziemców, którzy nie mają pozwolenia na pobyt, w ciągu 3 dni od przekroczenia granicy. Kolejne są *Regulacje o warunkach i zasadach służących zapewnieniu praw osób objętych ochroną narodową z 2011 r.*, które precyzują zasady i warunki, na jakich przyznawane są prawa należące się osobom objętym ochroną międzynarodową, w szczególności są to: miejsce zamieszkania w Republice Słowenii, przedłużenie ochrony uzupełniającej, uzyskiwanie informacji, pomocy finansowej zarówno przy zakwaterowaniu w ośrodkach azylowych, jak i domach prywatnych, prawo do edukacji i szkolenia oraz integracji²⁸.

Należy jeszcze nadmienić o dyrektywach Parlamentu Europejskiego, które Słowenia, obok innych państwa, miała obowiązek wdrożyć. We wrześniu 2015 r. znalazła się w gronie prawie dwudziestu krajów, wobec których Komisja Europejska wszczęła postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom wynikającym ze wspólnego systemu azylowego państw członkowskich UE, zgodnym z dyrektywami z 2013 r. Słowenia tylko częściowo wdrożyła dyrektywy związane z warunkami przyjmowania uchodźców. Celem ich powstania była konieczność wypracowania wspólnych procedur i norm udzielania oraz cofania ochrony międzynarodowej, przy czym zakres regulacji dotyczył możliwości, ale i konieczności, wynikającej z potrzeby państwa, przyspieszenia lub skrócenia procedury rozpatrywania wniosków azylowych, wprowadzania korzystnych przepisów dla bezpaństwowców, objęcia szczególną ochroną i opieką osób wskazanych w dyrektywach, szczegółowych warunków przeprowadzania samych procedur, współpracy z UNHCR – zakresu kompetencji w ramach tych dyrektyw. W lutym 2016 r. państwo słoweńskie (obok innych) spotkało się z ponowną krytyką, że nie zapewnia ochrony osobom, które mogłyby szczególnie ucierpieć z powodu łamania praw człowieka; stało się to, gdy Słowenia zaczęła stosować ograniczenia w liczbie osób, które mogły przekroczyć granicę, co spowodowało kumulację uchodźców na innych granicach i tym samym niewydolność w funkcjonowaniu innych państw (o czym będzie mowa poniżej)²⁹.

²⁸ *Zakon o prijavi prebivališča (ZPPreb)*, Pravno-informacijski sistem, <http://www.pisrs.si/Pis.web/prehledPredpisa?id=ZAKO1596#>, *Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito*, „Uradni List RS”, št. 55/2011, <http://www.uradni-list.si/1/content?id=104519#!Uredba-o-nacinih-in-pogojih-za-zagotavljanje-pravic-osebam-z-mednarodno-zascito> (dostęp 30.04.2016 r.).

²⁹ Jako osoby wymagające szczególnej ochrony wskazano osoby niepełnosprawne, z grupy LGBT, osoby starsze, ofiary tortur lub przemocy związanej z płcią, a także ofiary handlu, *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona)*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 180/60, 29.06.2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=PL>; *Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona)*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 180/96, 29.06.2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033&from=PL> (dostęp 26.04.2016 r.), *UN rights chief warns police agreement by five European countries will worsen refugees crisis*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 25.02.2016, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56d00d8e40b,0.html> (22.04.2016 r.).

Za realizację polityki migracyjnej, zgodnej z wymienionymi przepisami, odpowiedzialny jest Dyrektoriat Migracji i Integracji, wyodrębniony w obecnym kształcie w 2009 r. z Administracyjnego Dyrektoriatu Spraw Wewnętrznych. Do kompetencji Dyrektoriatu należy monitorowanie sytuacji w zakresie migracji, ochrony międzynarodowej, jak również zarządzanie polityką integracyjną uchodźców i cudzoziemców. Jest to także pierwsza instancja, jeśli chodzi o procedury administracyjne dotyczące kwestii związanych ze statusem i prawem do pobytu mieszkańców byłej SFRJ³⁰.

Słowenia prowadziła wielopłaszczyznową i szeroką (w znaczeniu instytucjonalnym) politykę wobec uchodźców i migrantów. W świetle raportu z 2014 r. Urząd Migracji współpracował z organami państwowymi, takimi jak Policja czy Ministerstwo Pracy, Rodziny, Spraw Społecznych i Równości i Szans, a także lokalnymi ośrodkami, odpowiedzialnymi za pracę społeczną, jednostkami administracyjnymi oraz organizacjami obywatelskimi. Ponadto władze współdziałały z organizacjami międzynarodowymi (Europejski Urząd Wsparcia Azylowego – EASO, Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców – ERF czy ONZ) oraz pozarządowymi, podkreślając świetną kooperację 21 różnych organizacji i instytucji realizujących projekty z zakresu ochrony międzynarodowej oraz integracji w słoweńskim społeczeństwie. Słowenia dbała również o więzi regionalne; w tym kontekście warto zwrócić uwagę na zainicjowaną w 2012 r. współpracę graniczną z Chorwacją pt. *One Stop Border Checks*, wobec perspektywy przystąpienia tej drugiej do UE na początku lipca 2013 r.³¹

Do 2015 r. władze słoweńskie realizowały programy związane z uchodźcami i migrantami oraz skierowane bezpośrednio do uchodźców i migrantów, otrzymując dofinansowanie z Europejskiego Funduszu na rzecz Uchodźców. Można je podzielić na dwie kategorie: dotyczące spraw bezpieczeństwa oraz integracji i nauki języka – w skład tego ostatniego bloku wchodziła nauka języka słoweńskiego, międzykulturowy dialog dla osób objętych ochroną międzynarodową oraz pomoc integracyjna³². Kwestie bezpieczeństwa zawierały: politykę informacyjną i pomoc prawną dla osób objętych ochroną międzynarodową oraz znajdujących się pod szczególną opieką (patrz poniżej), zapobieganie handlowi ludźmi, wsparcie w znalezieniu zakwaterowania³³.

Aby dodatkowo ułatwić azylantom podjęcie pracy, władze Słowenii uchwaliły w listopadzie 2015 r. nową ustawę o regulacji rynku pracy, która jest uzupełnieniem aktualnie obowiązującej ustawy z czerwca 2015 r. o zatrudnieniu, samozatrudnieniu i pracy cudzoziemców³⁴, i która miała promować zatrudnienie na wyjątkowych warunkach do końca 2017 r. osób bezrobotnych oraz tych powyżej 55 roku życia³⁵. Jednak

³⁰ *Statistical migration and integration Directorate Report 2009*, Republika Slovenija. Ministrarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticka_porocila/Statisticko_porocilo_2009.pdf, s. 7 (dostęp 30.04.2016 r.).

³¹ Współpraca jest znamieną, zwłaszcza przy uwzględnieniu sporów o kształt granicy, które mają miejsce między tymi dwoma państwami od 1991 r. *Country factsheet: Slovenia 2012...*, s. 2; *2014 Report ...*

³² Jako ciekawostkę można podać, że największa liczba osób uczących się języka słoweńskiego pochodzi z krajów byłej Jugosławii – Bośni i Hercegowiny, Serbii, Macedonii, Kosowa i Czarnogóry.

³³ *2014 Report ...*

³⁴ *Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju i delu tujcev (ZZSDT)*, „Uradni List Republike Slovenije” 30.06.2015, Št. 47/2015, http://www.uradni-list.si/_pdf/2015/Ur/u2015047.pdf#/u2015047-pdf (dostęp 30.04.2016 r.).

³⁵ *Zakon o interventnem ukrepu na področju trga dela (ZIUPTD)*, „Uradni List Republike Slovenije” 27.11.2015, Št. 90/2015, http://www.uradni-list.si/_pdf/2015/Ur/u2015090.pdf#/u2015090-pdf (dostęp 30.04.2016 r.).

rzeczywistą sytuację ukazał raport słoweńskiego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na temat integracji osób objętych ochroną międzynarodową/humanitarną na rynku pracy za rok 2015; zwrócono w nim uwagę, że w praktyce realizacja praw napotykała realne przeszkody w postaci niedostatecznej znajomości przez azylantów języka słoweńskiego, barier natury kulturowej, braku doświadczenia zawodowego lub dokumentów poświadczających wykształcenie danej osoby, czy problemów zdrowotnych. Obok nich występowały dodatkowe czynniki, na które azylant nie miał wpływu, takie jak *dyskryminacja, brak równowagi strukturalnej na rynku pracy, brak zaufania pracodawców*³⁶. Zgodnie z raportem tylko kilka osób objętych stałą ochroną międzynarodową wykonywało pracę (w roku 2014 było to 18 osób³⁷), jednak chęć jej podjęcia deklarowało znacznie więcej, a tym należałoby zapewnić dodatkową edukację, szkolenia i naukę języka. Jako przyczynę tak słabego poziomu zatrudnienia władze wskazują kryzys gospodarczy oraz wzrastający poziom bezrobocia. Raport zaznaczał, że wśród azylantów są zarówno osoby odnoszące sukcesy szkolne i uniwersyteckie, jak i takie, które sprawdziły się jako *świetni pracownicy, sportowcy, muzycy, artyści, tancerze czy kucharze*³⁸. Rozwiązania tej sytuacji raport upatrywał w lepszym *skorygowaniu systemowym* (raport wskazuje na konieczność współpracy takich jednostek rządowych, jak Ministerstwo Spraw Wewnętrznych – Dyrektoriat Spraw Administracyjnych, Migracji i Naturalizacji, Ministerstwo Pracy, Rodziny, Spraw Społecznych i Równych Szans, Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu itp.), a także usunięciu przeszkód, które komplikowały zatrudnienie cudzoziemców. Państwo powinno zachęcać pracodawców do zatrudniania cudzoziemców poprzez sięganie po *środki wsparcia*, dystrybuowane przez państwo oraz instytucje pozarządowe. W ogólnej ocenie raport stwierdzał, że w świetle prawa słoweńskiego nie była możliwa ochrona humanitarna azylantów na poziomie, który odpowiadałby wymogom unijnym³⁹.

Mimo że kryzys uchodźczy dotknął Słowenię relatywnie późno, uczestniczyła ona w działaniach UE związanych z relokacją uchodźców z Włoch i Grecji, zgodnie z porozumieniem podpisanym we wrześniu 2015 r., zakładającym, że po przybyciu do Republiki Słowenii osoby te zostaną zakwaterowane w ośrodkach dla azylantów, gdzie dostaną wsparcie na czas objęcia ich międzynarodowymi procedurami ochronnymi. Cała procedura miała się odbywać w języku zrozumiałym dla uchodźcy, który dodatkowo miał otrzymać podstawową opiekę, bezpłatną pomoc prawną, niezbędną pomoc medyczną, gwarantowano mu również edukację w zakresie przewidywanym przepisami, *kieszonkowe* oraz prawo do podjęcia pracy. Przez pierwsze 3 miesiące uchodźcy byli objęci tzw. *programem orientacyjnym*, prowadzonym przez wyspecjalizowane organizacje, który miał zapoznać ich z podstawami języka słoweńskiego oraz zasadami życia w państwie

³⁶ *Integration of beneficiaries of international/humanitarian protection into the labour market: policies and good practices. EMN Focused Study 2015*, Republika Słowenija. Ministerstvo za Notranje Zadeve, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn-studies-25a_slovenia_beneficiaries_international_protection_english.pdf, s. 3 (dostęp 25.04.2016 r.).

³⁷ Raport podkreślił fakt, że osoby te wykonują zawody w trudnych warunkach i nie jest to zawsze praca stała. Chodzi tu o pracę w branży budowlanej, gastronomii, usługach czy serwisach sprzątających, *Integration of beneficiaries...*, s. 4–7 (dostęp 25.04.2016 r.).

³⁸ Ibidem.

³⁹ Ibidem, s. 2 i 3.

słoweńskim. Po okresie wstępnym azyłanci mieli otrzymać pomoc w znalezieniu mieszkania, dalszej nauce języka oraz pomoc konsultacyjną. Należy zaznaczyć, że Słowenia podpisała to porozumienie, uwzględniając *relatywnie niedużą* liczbę osób relokowanych, niemniej wiosną 2016 r. okazało się, że program jest niewystarczający wobec faktycznej sytuacji uchodźczej w tym kraju, tym bardziej że w latach 2004–2010 słoweńskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zredukowało liczbę Centrów Pobytowych do 1 w Mariborze (w którym w 2014 r. przebywały 3 osoby; pozostałe wybrały zakwaterowanie w domu prywatnym)⁴⁰.

Kryzys migracyjny w Republice Słowenii – skala przepływu ludności

Europejski kryzys uchodźczy dotknął Słowenię dopiero we wrześniu 2015 r.⁴¹ Spory wzrost liczby uchodźców, w porównaniu z wcześniejszymi miesiącami, nastąpił w połowie września, kiedy to tylko między 17 a 21 z Chorwacji do Słowenii przybyło 3710 *uchodźców i migrantów*. Część uchodźców i migrantów, przebywających na granicy słoweńsko-chorwackiej w pobliżu miejscowości Obrežje, rozpoczęła protesty, nawet w formie strajku głodowego, przeciwko przedłużającym się procedurom wpuszczenia ich do Słowenii⁴². W pierwszym tygodniu października 2015 r. wciąż nie odnotowano napływu uchodźców na obszar Słowenii ze względu na ich zorganizowany przepływ przez Chorwację oraz Węgry aż do Austrii (transport autobusami lub pociągami), niemniej władze Słowenii podjęły stosowane działania, tak by przygotować się na przyjęcie większej fali uchodźców i migrantów. Jednak między 21 września a 15 października granicę słoweńską przekroczyło zaledwie 28 osób. Mimo to Rada Bezpieczeństwa Narodowego przygotowała scenariusz, zgodnie z którym każdego dnia granicę chorwacko-słoweńską w pobliżu miejscowości Ormož miało przekroczyć od 4800 do 8000 osób, z czego procedury mogły być wszczęte dziennie wobec ok. 3000 osób. Słowenia była gotowa zapewnić lokum dla 10 000 uchodźców/migrantów przy wsparciu UNHCR, a udzielona przez nią pomoc techniczna (o czym poniżej) mogła ogarnąć do 1000 osób⁴³.

Rzeczywisty wzrost napływu uchodźców/migrantów do Słowenii nastąpił w połowie października, gdy w ciągu tygodnia granicę Słowenii przeszło według danych UNHCR 50 410 osób, przy czym w ciągu jednego dnia granicę tę miało przekroczyć nawet 13 000

⁴⁰ 2014 Report...

⁴¹ *Ilegalne migracje na območju Republike Slovenije. 1.01.2015–31.08.2015*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2015/Avgust2015.pdf>, *Ilegalne migracje na območju Republike Slovenije. 1.01.2015–31.03.2015*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2015/Marec2015.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.).

⁴² *Europe's refugees emergency response – update #3. 14–17 september 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137b074,0.html>, s. 1, 2, 5 i 7, *Europe's refugees emergency response – update #4. 25 september–1 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137ba50,0.html>, s. 1 (dostęp 20.04.2016 r.).

⁴³ *Europe's refugees emergency response – update #5. 02–08 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561cb8824,0.html>, s. 1, *Europe's refugees emergency response – update #6. 09–15 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2d544,0.html>, s. 1 (dostęp 20.04.2016 r.).

uchodźców, na co – jak wskazywał stan przygotowań opisany powyżej – państwo słoweńskie nie było przygotowane. Żeby nie utracić kontroli nad rejestracją przepływu ludności, zdarzały się czasowe wstrzymywanie migrantów na granicy, co spotkało się z krytyką takich organizacji, jak Amnesty International, o czym jest mowa poniżej⁴⁴.

Mimo wcześniejszych deklaracji, władze słoweńskie oświadczyły w tym czasie, że dziennie mogą zarejestrować 2500 uchodźców/migrantów, czyli była to liczba, jaką miała możliwość przyjąć dziennie Austria. Zdolności adaptacyjne, deklarowane wcześniej na 10 000 osób, w kryzysowym okresie połowy października 2015 zostały zredukowane do 7500. Dalej, władze słoweńskie organizowały transport grup migrantów do austriackiej granicy w liczbie 150–200 osób. To siłą rzeczy musiało spowolnić przepływ ludności i wywołać zniecierpliwienie, czego efektem było podjęcie przez grupy uchodźcze prób samodzielnej przeprawy przez Słowenię, co z kolei zaangażowało służby państwowe w inne działania, hamujące dodatkowo przebieg procedur na granicy⁴⁵.

Taki napływ ludności spowodował, mimo wcześniejszych przygotowań, konieczność rozlokowania części osób w prowizorycznych namiotach, bez łóżek, ogrzewania czy toalety. Wpuszczenie w dniu 22 października 12 000 uchodźców zmusiło władze słoweńskie do prośby o uruchomienie Mechanizmu Ochrony Ludności, z którego wcześniej skorzystały Serbia oraz Macedonia⁴⁶, tym bardziej że liczby te nie malały i w dniach od 17 do 25 października do Słowenii przybyło łącznie 62 000 migrantów, z czego tylko 25 października przez ten kraj przedostało się 14 000 osób; powyższe liczby potwierdziła zarówno strona chorwacka, jak i niemiecka⁴⁷.

Aby powstrzymać niekontrolowany napływ uchodźców, spowodowany zamknięciem granic węgiersko-serbskiej oraz węgiersko-chorwackiej, 11 listopada 2015 r. Słowenia zaczęła stawiać ogrodzenie z drutem kolczastym na granicy z Chorwacją, które miało pozostać tam na 6 miesięcy. Tylko od połowy października do 10 listopada (ok. 3 tygodnie) przez terytorium słoweńskie przeszło ok. 180 000 uchodźców/migrantów, zaś apogeum napływu ludności miało nastąpić właśnie w połowie listopada, po czym od grudnia 2015 r. zaczęło spadać⁴⁸.

W połowie lutego UNHCR zwrócił uwagę na zaostrenie prawa azylowego przez niektóre kraje (wskazując konkretnie Grecję) – również Austria ustaliła limit osób, które dziennie mogły przekroczyć granicę, do 3200, zaś liczbę przyjętych wniosków azylowych ustaliła na 80. W ślad za tymi zmianami, analogiczne zasady na swych granicach określiła Słowenia. Napływ został też ograniczony ze względu na wdrożenie mechanizmu dublińskiego, w myśl którego osoby bez dokumentów musiały ubiegać się o azyl w pierwszym

⁴⁴ *Hundreds of refugees stranded in dire conditions on Croatia/Slovenia border*, Amnesty International, 19.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/10/hundreds-refugees-dire-conditions-croatia-slovenia-border/> (dostęp 20.04.2016 r.).

⁴⁵ *Europe's refugees emergency response – update #7. 16–22 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2e264,0.html>, s. 1 i 5 (dostęp 20.04.2016 r.).

⁴⁶ *EU: Human Toll of border closures*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 23.10.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562de128d,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.).

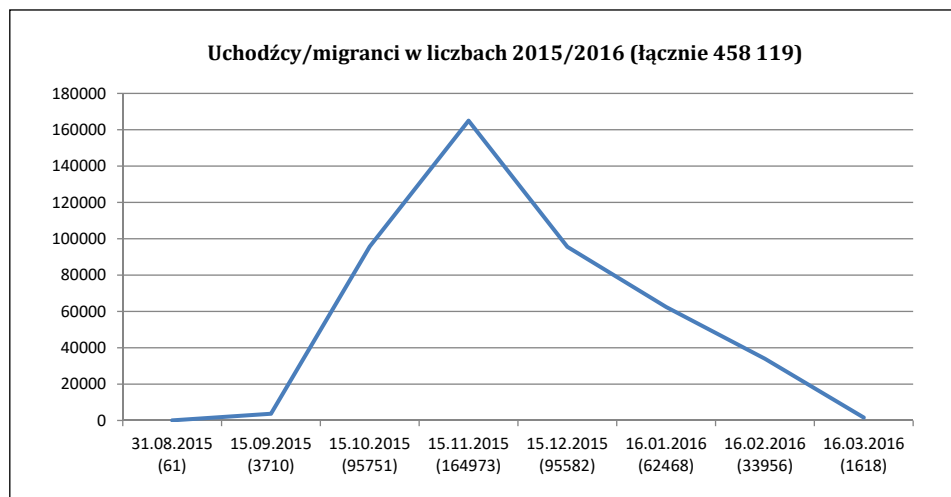
⁴⁷ *EU, Balkan leaders agree on migrant plan*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813ca811,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.).

⁴⁸ *Slovenia builds fence on Croatian border to curb migrant flow*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 12.11.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813d0a6,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.).

państwie UE, którego granice przekroczyły, nie zaś samodzielnie decydować o wyborze miejsca docelowego⁴⁹.

Według danych UNHCR w roku 2015 szlakiem Zachodnich Bałkanów z Grecji do Niemiec przedostało się blisko 800 tys. migrantów, z czego zgodnie z danymi władz słoweńskich przez obszar tego kraju w roku 2015 przedostało się 360 213 osób (Amnesty International podaje liczbę ponad 375 000 – głównie narodowości syryjskiej, afgańskiej i irackiej, co zostało zobrazowane w poniższej tabeli), zaś w pierwszym kwartale 2016 r. 98 068. Większość potraktowała Słowenię jako kraj tranzytowy, natomiast wnioski o azyl złożyło jedynie 141 osób⁵⁰.

Tabela 1. Liczba uchodźców/migrantów przekraczających granice Republiki Słowenii, według miesięcznych raportów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Słowenii

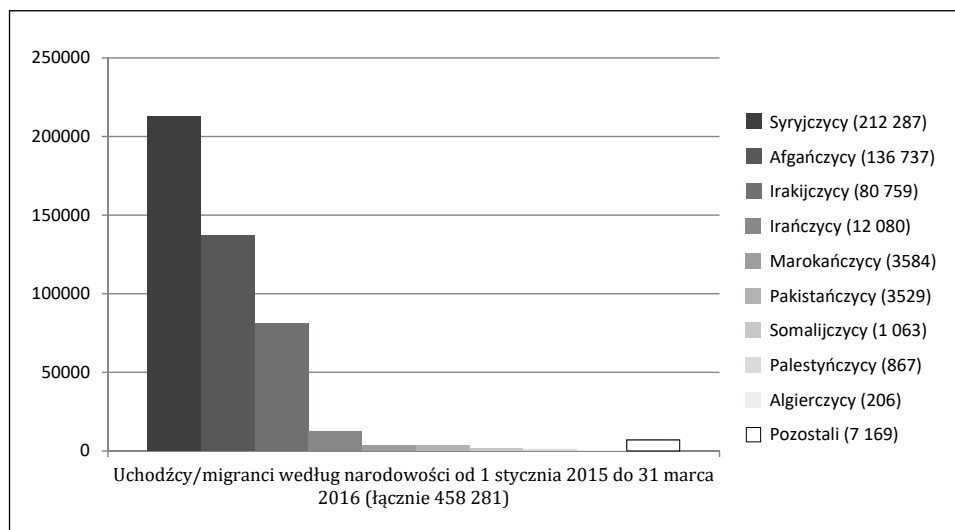

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Słowenii⁵¹.

⁴⁹ *UNHCR Concerned by build up along borders and additional hardships for refugees and asylum seekers*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 23.02.2016, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56cd6fb14,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.).

⁵⁰ *Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2015*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2015/December2015.pdf>, *Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. marca 2016*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Marec2016.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.), *2015 EU eyes setting up migrant centers in Balkan transit states*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 10.11.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813d0511,0.html>, zob. też *Amnesty International Report 2015/2016 – Slovenia*, Amnesty International, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/slovenia/report-slovenia/> (dostęp 22.04.2016 r.).

⁵¹ *Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2015...; Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. januarja 2016...; Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 29. februarja 2016*, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Februar2016.pdf>, *Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene*

Tabela 2. Uchodźcy/migranci według narodowości w Republice Słowenii

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Słowenii⁵²

Jak zostało wspomniane, na podstawie umowy państw UE o relokacji uchodźców z obszarów Włoch, Grecji oraz Węgier, również Republika Słowenii zobowiązała się przyjąć ich część. Na 9 września 2015 r. tych osób było 631 (82 z Włoch, 265 z Grecji oraz 284 z Węgier). Zgodnie z danymi na dzień 11 kwietnia 2016 r., osoby czekające na relokację z Grecji złożyły 30 wniosków (349 oczekiwało na rozpatrzenie)⁵³. Z kolei we Włoszech takich wniosków wpłynęło 10, zaś 218 czekało na rozpatrzenie⁵⁴. W sumie dawało to 607 osób starających się o azyl w Republice Słowenii, a więc nieznacznie mniej niż przed napływem fali uchodźców do tego państwa; jednak trudno ocenić ostateczną liczbę osób, które otrzymają azyl w Słowenii wobec faktu, że w lutym 2016 r. władze słoweńskie zdecydowały się otworzyć dwa nowe ośrodki przyjęć: w Logatecu i Lublanie w związku ze wzrostem liczby osób ubiegających się o azyl⁵⁵.

migracije v obdobju od 1. januarja do 31. marca 2016, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Marec2016.pdf> (dostęp 26.04. 2016 r.).

⁵² Ibidem.

⁵³ *Annex 1 to the Report from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council. Second report on relocation and resettlement*, European Commission, 12.04.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160412/communication_second_report_relocation_resettlement_annex_relocations_from_greece_en.pdf, s. 2 (dostęp 25.04.2016 r.).

⁵⁴ *Annex 2 to the Report from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council. Second report on relocation and resettlement*, European Commission, 12.04.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160412/communication_second_report_relocation_resettlement_annex_relocations_from_italy_en.pdf, s. 2 (dostęp 25.04.2016 r.).

⁵⁵ *Europe's emergency response update #24. 19–25 February 2016*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d6903c4,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.).

Oficjalne stanowisko rządu słoweńskiego wobec migracji

Władze państw położonych na tzw. zachodniobałkańskim szlaku, którym przemieszczali się uchodźcy/migranci, podejmowały kroki, aby ów przepływ usprawnić, a mając świadomość, że fale ludności zmierzają docelowo ku państwom Zachodniej Europy, nie dbały o procedury azylowe, w tym system dubliński. W momencie gdy liczba migrantów wykluczyła możliwość utrzymania całkowitej kontroli nad przepływem ludności, państwa, w sposób nie do końca zgodny z unijnymi regulacjami dotyczącymi praw człowieka, starały się powstrzymać wzrost liczby osób nielegalnie przekraczających ich granice, czego najbardziej spektakularnym przykładem było stawianie różnego rodzaju ogrodzeń, włącznie z drutem kolczastym na granicach. Władze poszczególnych państw (zwłaszcza Węgier, Chorwacji, ale i Słowenii) nie traktowały swego postępowania jako czynu łamiącego międzynarodowe zasady, czemu bezpośredni wyraz dały władze chorwackie, argumentując, że *inni też tak robią*, co powinno na przyszłość skłonić do refleksji międzynarodowych aktorów generujących ogólnounijne regulacje, które – jak pokazał kryzys – nie wytrzymują tak trudnych prób.

Słowenia nie była wyjątkiem na tym tle. Rozpatrując jej przygotowania na ewentualną konieczność stawienia czoła problemowi, należy stwierdzić, że nie wyłączyła się z solidarności wobec kryzysu uchodźczego w Europie. Wprawdzie nie uczestniczyła wcześniej w morskich operacjach Frontexu skierowanych na nielegalnych migrantów: Tryton ani Posejdon, to w 2015 r. władze słoweńskie solidarnie podejmowały działania, by zabezpieczyć warunki do przyjęcia uchodźców. Jednak skala przygotowań świadczyła o tym, że władze Słowenii nie były gotowe na większy przepływ ludności, zakładając, że nie staną się krajem tranzytowym jak Chorwacja czy Węgry, co potwierdzały władze chorwackie, kierując uchodźców/migrantów krótszym szlakiem, prowadzącym przez Węgry, tak by jak najszybciej pozbyć się tej ludności z własnego terytorium. Jeszcze we wrześniu władze słoweńskie deklarowały inną postawę. Skłonne były do udzielenia azylu uchodźcom, niemniej wykluczały, co powiedział premier Miro Cerar, utworzenie korytarza przelotowego przez terytorium Słowenii do Austrii. Taka postawa, wraz z zapewnieniem o poszanowaniu wolnego przepływu ludności w ramach strefy Schengen, spowodowała stosowanie restrykcyjnych przepisów przez Słowenców w początkowym okresie kryzysu uchodźczego na ich terytorium. Z tej przyczyny 17 września, gdy na szlaku Zachodnich Bałkanów odbywał się już zorganizowany transport uchodźców/migrantów, Słowenia zatrzymała pociąg z Chorwacji, zawracając na terytorium tego państwa 150 osób ze względu na nieposiadanie przez nich odpowiednich dokumentów, co stało się pretekstem do wstrzymania ruchu kolejowego od strony chorwackiej w ogóle. Słowenicy chcieli w ten sposób opóźnić przepływ uchodźców, a niewykluczone, że również zniechęcić do przekraczania ich granicy w podróży na Zachód⁵⁶.

W ciągu kolejnych tygodni słoweńskie władze musiały nie tylko pogodzić się z faktem, że Słowenia rzeczywiście stała się krajem tranzytowym (co było efektem zamknięcia granic przez Węgry z racji bezpieczeństwa), ale próbować organizacyjnie zapanować nad tą sytuacją, zwłaszcza że z tygodnia na tydzień rosła liczba napływającej ludności.

⁵⁶ *Northward routes shutting down for the migrants in Balkans*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 18.09.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561d047f6,0.html> (dostęp 20.04.2015 r.).

Aż do połowy października władze Słowenii utrzymywały limit wpuszczania na terytorium swojego kraju 2500 osób, ze względu na zdolności adaptacyjne Austrii, która była w stanie przyjąć 1500 osób dziennie. Takie stanowisko, które miało na celu utrzymanie kontroli przepływu ludności, spowodowało blokadę i nagromadzenie tysięcy migrantów na granicy słoweńsko-chorwackiej, a następnie chorwacko-serbskiej, wstrzymanych tym limitem przed dalszym przepływem na Zachód, co skutkowało kryzysem w samych obozach, gdzie zaczęło brakować żywności lub koców. Dnia 18 października Sekretarz Stanu ds. Migrantów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Boštjan Šefic przedstawił stanowisko władz słoweńskich, które odmawiały *przyjęcia niekontrolowanej liczby migrantów bez pewności, że będą oni mogli kontynuować podróż*, wskazując jako przyczynę dysproporcję między prośbą Chorwacji o przyjęcie 5000 ludzi dziennie a stanowiskiem Austrii, która oświadczyła, że maksymalnie może przyjąć 1500 osób dziennie. W następnych dniach Słowenia konsekwentnie odmawiała przyjęcia migrantów, oprócz wyjątkowych przypadków, wymagających udzielenia *humanitarnej pomocy*, i podejmowała natychmiastowe kroki, żeby dodatkowo usprawnić organizację związaną z koniecznością wpuszczenia uchodźców/migrantów na terytorium państwa. W tym celu władze zdecydowały się uchwalić w trybie przyspieszonym przepisy umożliwiające pomoc wojska dla policji państwowej (w kolejnych tygodniach w pomoc włączana będzie też Służba Obrony Cywilnej, ponadto służba celna, a nawet prywatne firmy ochroniarskie)⁵⁷.

Należy odnotować, że w tym czasie relacje między Słowenią a Chorwacją uległy pogorszeniu właśnie na tle oskarżeń o złą politykę wobec migrantów. Władze słoweńskie zarzucały wówczas władzom chorwackim, że zezwalały na niekontrolowany przepływ ludności przez granicę ze Słowenią⁵⁸.

Trudna sytuacja Słowenii zaowocowała apelem do Unii Europejskiej o pomoc w skoordynowaniu działań między państwami, przez które przebiegał tzw. szlak zachodniobałkański, co spotkało się z natychmiastowym odzewem unijnych komisarzy oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej Jean-Claude'a Junckera, który na 25 października zwołał spotkanie przywódców państw bałkańskich oraz Niemiec. Tuż przed zapowiedzianym zebraniem wizytę w Lublanie złożyli komisarze Dimitris Avramopoulos i Violeta Bulc, spotykając się z premierem Miro Cerarem, ministrem spraw zagranicznych Karlem Erjavcem i ministrem spraw wewnętrznych Vesną Györköš Žnidar. Obok gestów solidarności ze Słowenią, płynących ze strony władz unijnych, aktywowano na obszarze tego kraju Mechanizm Ochrony Ludności, co zwiększyło pomoc materialną, ponadto uruchomiono wsparcie techniczne ze strony Centrum Koordynacji Reagowania w Nagłych Wypadkach

⁵⁷ *Migrants reach Slovenia after Hungary closes borders*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 17.10.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c6f15,0.html>, *Migrant crisis: Slovenia sets limit of 2,500 people a day*, BBC News, 18.10.2015 r., <http://www.bbc.com/news/world-europe-34567247>, *Slovenia blocks migrants on border*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 19.10.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c7915,0.html>, *Slovenia to use army to deal with migrant crisis*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 20.10.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c802e,0.html>, *Delo policije v spremenjenih varnostnih razmerah zaradi povečanih migracij v zadnjih nekaj tednih – pojasnila in odgovori*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, 31.10.2015, <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/80803-delo-policije-v-spremenjenih-varnostnih-razmerah-zaradi-poveane-migrantske-problematike-v-zadnjih-nekaj-vednih-pojasnila-in-odgovori> (dostęp 26.04.2016 r.).

⁵⁸ *Šefic: Croatia letting refugees into Slovenia without control*, About Croatia, 22.10.2015, <https://about.hr/news/croatia/sefic-croatia-letting-refugees-slovenia-without-control-582> (dostęp 27.04.2016 r.).

przy Komisji Europejskiej, a do Słowenii docelowo miało przybyć 400 policjantów odelegowanych z państw UE⁵⁹.

Siedemnastopunktowy plan, będący wynikiem szczytu i porozumień zawartych między państwami leżącymi na szlaku zachodniobałkańskim, zakładał konieczność współpracy w *duchu europejskim, opartej na solidarności, odpowiedzialności i pragmatycznej kooperacji*, również z Turcją, celem uniknięcia *humanitarnej tragedii w Europie*. W tym dokumencie również zaznaczono, że *migranci, którzy nie potrzebowali ochrony międzynarodowej, powinni być zawróceni do swoich krajów pochodzenia*⁶⁰. Siedemnastopunktowe porozumienie planowało utworzenie punktów kontaktowych w ciągu 24 godzin od postanowienia, ułatwiających wymianę informacji na szlaku Zachodnich Bałkanów, uruchomienie wszystkich możliwych działań i środków na poziomie unijnym oraz międzynarodowym celem zapewnienia uchodźcom wsparcia i schronienia, współpracę wszystkich możliwych instytucji, ale i zawrócenie osób, które faktycznie nie potrzebowaly *ochrony międzynarodowej*. Ponadto uwzględniono walkę z przemytem ludzi, który nasilił się w bezpośrednim związku z tym kryzysem uchodźczym. W planie wyszczególniono rolę Grecji oraz jej plan wzięcia na siebie ciężaru stworzenia warunków akomodacyjnych do przyjęcia dużej liczby uchodźców. Podkreślona została konieczność rejestracji wszystkich osób przybywających przez państwa UE w imię wspólnego systemu azylowego, co miało w istocie zapobiec utworzeniu korytarzy dla uchodźców przez obszar państw, tak aby jak najszybciej pozbyć się ich ze swojego terytorium, bez dodatkowego obciążenia, jakim były ośrodki rejestracyjne o charakterze krótkoterminowego obozu przejściowego, gdzie należało zorganizować pobyt znacznej liczby ludności. Zgodnie z tym planem Słowenia miała otrzymać wsparcie techniczne oraz osobowe w postaci 400 policjantów z państw UE, którzy mieli przybyć w ciągu tygodnia, o czym m.in. mówił punkt 14. *Porozumienia* (do lutego 2016 r. do Słowenii wysłano ponad 200 policjantów⁶¹). Plan ten jednak nie rozwiązał kluczowego problemu, pozostawiając w gestii państw wybór metod, za pomocą których chciały wyjść z problemu, co w sytuacji wzmożonego kryzysu spowodowało wzrost napięcia w międzypaństwowych relacjach sąsiedzkich, jak np. w ostatnim tygodniu października 2015 r. między Słowenią a Chorwacją, które nie potrafiły porozumieć się w kwestii zwiększenia kontroli na granicach, żeby zarządzać tysiącami uchodźców usiłujących przedostać się przez terytorium ich państw, po tym jak Węgry zamknęły swoje granice dla uchodźców/migrantów⁶².

Należy zatem stwierdzić, że w momencie, gdy do Słowenii napływała największa fala migracyjna, uruchomione zostały środki pomocy, a Boštjan Šefcic zapewniał, że system

⁵⁹ *EU helps Slovenia cope with refugee crisis*, European Commission. Migration and home affairs, 23.10.2015, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2015/20151023_3_en.htm (dostęp 26.04.2016 r.).

⁶⁰ *Leaders' Meeting on refugee flows along the Western Balkans Route. Leader's statement*, http://ec.europa.eu/news/2015/docs/leader_statement_final.pdf (dostęp 25.04.2016 r.).

⁶¹ *Managing the Refugee Crisis. Western Balkans Route: Progress Report*, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/managing_the_refugee_crisis_-_western_balkans_route_state_of_play_report_20160210_en.pdf (dostęp 25.04.2016 r.).

⁶² *Leaders' Meeting...; Refugee crisis: Another summit, another action plan*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56308b5b4,0.html> (dostęp 25.04.2016 r.).

przepływu ludności funkcjonuje dobrze, zaś służby porządkowe w wyczerpujący sposób informowały o swojej działalności zaniepokojoną rozwojem wydarzeń słoweńską opinię publiczną. Warto nadmienić, że w polityce informacyjnej, realizowanej przez policję, zostało zaznaczone, iż priorytetem w pełni zmobilizowanych służb miało być *zagwarantowanie bezpieczeństwa obywatelom, utrzymanie porządku publicznego i spokoju oraz zabezpieczenie mienia mieszkańców*⁶³. W oficjalnym oświadczeniu Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zaprzeczyło medialnym doniesieniom o złych warunkach, w których mieli przebywać uchodźcy, czy też o niewłaściwym ich traktowaniu, przy równoczesnej uwadze, że mimo wysiłków wszystkie służby państwowe oraz inne zaangażowane w Słowenii w organizację tego masowego przepływu ludności nie były w stanie zapewnić wszystkim dobrych warunków, w dodatku niektóre osoby już w złym stanie przybyły z terytorium innych państw. Międzynarodowa współpraca oraz pomoc, którą otrzymała Słowenia, pozwoliły w relatywnie krótkim czasie opanować kryzys na granicy słoweńskiej, w czym pomogła również wymiana informacji statystycznych o liczbach uchodźców z Austrią, Węgrami oraz Chorwacją, z którą nastąpiło poprawienie współpracy i relacji, nadszarpniętych w początkowej fazie kryzysu⁶⁴.

Dnia 11 listopada, gdy napływ uchodźców/migrantów do granic Słowenii zaczął osiągać rekordową liczbę, władze Słowenii zdecydowały o postawieniu ogrodzenia z drutem kolczastym, o czym informowały już w końcu października. Ogrodzenie miało mieć długość 80 km na 670-kilometrową granicę z Chorwacją i miało – w opinii Boštjana Šefica – kierować uchodźców do ośrodków rejestracyjnych, zapobiegając nielegalnemu przekraczaniu granicy. Wprawdzie nielegalne przekraczanie granicy było filmowane, jednak w obliczu zmasowanego napływu ludności ten środek był niewystarczający⁶⁵. Te kontrowersyjne w przypadku wszystkich krajów przedsięwzięcia zbiegły się z apogeum liczby ludności, która napłynęła do Słowenii w połowie listopada 2015 r., po której to dacie liczba ta zaczęła spadać, czego przyczyną było, oprócz nadchodzącej zimy, przede wszystkim porozumienie UE, reprezentowanej przez kanclerz Niemiec Angelę Merkel, z Turcją w sprawie kryzysu migracyjnego⁶⁶.

Nadal jednak kluczowa dla Słowenii była współpraca ze służbami chorwackimi, od których oczekiwano sprawnej i kompletnej rejestracji uchodźców/migrantów wobec mniejszego, ale wciąż trwającego napływu ludności na jej terytorium. W związku z powyższym władze słoweńskie na początku stycznia 2016 r. skierowały prośbę do Zagrzebia o zorganizowanie spotkania między najwyższymi władzami policji, aby skonsultować propozycje rozwiązań, które polegałyby na dodatkowej kontroli przybywających⁶⁷.

Mimo, wydawałoby się, przezornej polityki rząd Słowenii znalazł się w na przełomie stycznia i lutego 2016 r. w trudnej sytuacji potencjalnej konieczności przyjęcia kilku

⁶³ *Delo policije...*

⁶⁴ *Ibidem*, *New refugee transit system in Slovenia functioning well, says minister*, About Croatia, 28.10.2015, <https://about.hr/news/europa/new-refugee-transit-system-slovenia-functioning-well-says-minister-921> (dostęp 26.04.2016 r.).

⁶⁵ *Slovenia builds fence...*

⁶⁶ *Austria, Slovenia considering border fences amid migrant crisis*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 28.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813cbbc,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.).

⁶⁷ *Slovenia will ask Croatia to provide the list of migrants arriving in Dobova*, About Croatia, 6.01.2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-will-ask-croatia-provide-list-migrants-arriving-dobova-5265> (dostęp 27.04.2016 r.).

tysięcy migrantów odesłanych z Niemiec i Austrii. Sekretarz Stanu ds. Migrantów Šefić wskazał, że Słowenia była w stanie zorganizować czasowe obozy dla uchodźców w liczbie 9000 osób i państwo, przy szerokiej współpracy z organizacjami pozarządowymi, międzynarodowymi oraz pozostałymi państwami UE, a także przy wsparciu unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, podjęło takie działania. Co więcej, Słowenci zgodzili się przyjąć większą liczbę osób objętych międzynarodową ochroną specjalną (około 15 osób w pierwszych trzech kwartałach 2016 r.). Władze jednak odmawiały dalszego zwiększania liczb, tym bardziej że od połowy stycznia rozpoczęły się protesty obywateli słoweńskich, sprzeciwiających się tworzeniu obozów dla migrantów w ich miastach⁶⁸.

Okazało się niebawem, że władze austriackie zamierzały wprowadzić nowy reżim restrykcyjny, co mogło utrudnić przekroczenie granic tego państwa, a to z kolei mogło oznaczać pobyt czasowy większej liczby uchodźców w słoweńskich obozach, nieprzystosowanych do długoterminowego ulokowania ludności. Wtedy rozpoczął się okres zamykania granic przed migrantami, a przyjmowania wyłącznie osób z terenów ogarniętych wojną, a więc z Syrii, Afganistanu i Iraku, co skutkowało zaniepokojeniem pozarządowych organizacji, obawiających się potencjalnego pogorszenia sytuacji uchodźców, wyrażonego na szczycie ONZ przez Zeida Ra'ad Al Husseina – Wysokiego Komisarza ds. Praw Człowieka⁶⁹. Władze słoweńskie wciąż podkreślały dobrą współpracę graniczną z państwami ościennymi, zwłaszcza z Austrią, jednak Słowenia, będąc najmniej liczny państwem w regionie, nie chciała ponosić znaczniejszej odpowiedzialności w postaci przyjęcia większej liczby uchodźców/migrantów na swoje terytorium, dlatego też łatwo było przewidzieć, że decyzje Austrii będą miały bezpośredni wpływ na decyzje Słowenców.

Według informacji UNHCR 7 marca 2016 r. przepływ ludności tzw. szlakiem Zachodnich Bałkanów został zamknięty, i w konsekwencji Grecja zaczęła krytykować Wiedeń za uruchomienie efektu domina przez ponowne kumulowanie ludności na granicach. Decyzja jednak nie została cofnięta, zaś Słowenia również zadecydowała o zamknięciu granic od północy 10 marca; wpuszczane miały być jedynie osoby, które zamierzają ubiegać się o azyl, lub te, którym należało pozwolić na wejście z *humanitarnych powodów*⁷⁰. Stanowisko władz słoweńskich oficjalnie potwierdził premier Miro Cerar, mówiąc, że jego kraj nie wróci już do liberalnej polityki przepływu migrantów, zaś *ta droga nielegalnej migracji przestała istnieć*⁷¹. Boštjan Šefić dodał, że władze przewidują wzrost liczby wniosków o azyl, który jest trudny do przewidzenia, ale w tej sytuacji Słowenia nie zamierza docelowo

⁶⁸ Najbardziej długotrwały był protest mieszkańców Kidričeva, gdzie planowano utworzenie obozu dla 4000 uchodźców, podczas gdy mieszkańców miejscowości było niewiele ponad 1250, *Hundreds protest plan for refugee camp in Slovenian town*, About Croatia, 15.01.2016, <https://about.hr/news/europe/hundreds-protest-plan-refugee-camp-slovenian-town-6555>, *Slovenia won't extend capacities for refugees, says official*, About Croatia, 10.02.2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-wont-extend-capacities-refugees-says-official-9792>, *2015 Country Reports on Human Rights Practices – Slovenia*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 19.04.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,5716120bcd,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.).

⁶⁹ *Slovenia applying tighter migrant regime, says official*, About Croatia, 15.02.2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-applying-tighter-migrant-regime-says-official-10387>, *UN rights chief warns...*, op. cit.

⁷⁰ *Ban urges countries along Balkan route into Western Europe to keep borders open*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d3f08b40c,0.html>, *Balkan states shut down the route to the Northern Europe*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 10.03.2016 r., <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,570cdfd1a,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.).

⁷¹ *Balkan states shut down...*

zwiększać wcześniej ustalonej liczby przyjęć uchodźców⁷². W dniu 10 marca 2016 r. rząd słoweński podpisał umowę dotyczącą relokacji 567 osób oraz 20 osób z innych krajów, jednak ostateczna liczba może być większa, czego na razie nie przewidują władze słoweńskie.

Rola organizacji pozarządowych i ich ocena sytuacji uchodźców/migrantów w Republice Słowenii

Analizując różnorodną pomoc ze strony organizacji i instytucji niereprezentujących władz Republiki Słowenii, należy ocenić ją bardzo pozytywnie, zarówno pod względem zaspokojenia potrzeb przebywających tam uchodźców/migrantów, jak i pomocy służbom państwowym. Bezspornie na pozytywny obraz tej działalności składało się kilka czynników: w Słowenii kryzys uchodźczy rozpoczął się stosunkowo późno, tak więc zarówno władze słoweńskie, jak i inni aktorzy mogli skorzystać z doświadczenia innych państw, organizacji, czy samej UE w uporządkowaniu przepływu ludności i ewentualnie przyjęciu na stałe uchodźców. Co więcej, liczba osób, które znalazły się na terytorium Republiki Słowenii, nie była tak duża, jak w innych krajach we wcześniejszych miesiącach, zatem organizacja była łatwiejsza. W momencie największego kryzysu, w połowie listopada 2015 r., łącznie na obszarze Słowenii zaangażowano do pomocy 18 924 osoby, zarówno z sektora służb państwowych, jak i organizacji humanitarnych, co więcej harcerze i wolontariusze, pracujący w 10 ośrodkach recepcyjnych i 16 ośrodkach zakwaterowania⁷³.

Analizując udział pozarządowych instytucji w kryzysie uchodźczym w Słowenii, można je podzielić na instytucje międzynarodowe, takie jak: UNHCR, Czerwony Krzyż, Caritas, Lekarze bez Granic i ADRA oraz instytucje o zasięgu krajowym, choćby Centrum Prawno-Informacyjne Organizacji Pozarządowych, Słoweńska Filantropia, Instytut Studiów Afrykanistycznych, Wydział Prawa Uniwersytetu Lublańskiego, Sąd Administracyjny, Stowarzyszenie Narodów Zjednoczonych w Słowenii, Stowarzyszenie Kluc, Stowarzyszenie Nadzieja, Jezuicka Służba Uchodźcom⁷⁴.

Pomoc ze strony UNHCR polegała na monitorowaniu obszarów, na które przybyli uchodźcy/migranci, organizacji ich miejsca pobytu, udzielaniu informacji, a także dostarczaniu im koców, wody, odzieży ochronnej – przeciwdeszczowej, plastikowych mat, śpiworów, poduszek i rozkładanych łóżek. Wspierano również działania przedstawicieli służb słoweńskich i pozarządowych (np. Czerwonego Krzyża czy Caritasu) w organizacji tymczasowych obozów, wydzielaniu miejsc do spania, udostępnianiu pryszniców, toalet oraz innej pomocy. Co więcej, UNHCR przygotował punkty rejestracyjne przy głównych przejściach granicznych, towarzyszył przedstawicielom władz przy identyfikacji osób o *specjalnych potrzebach* (osoby te zostały wyraźnie wskazane we wspomnianych powy-

⁷² *Slovenia's current response to managing the influx of migrants*, Republic of Slovenia. Ministry of Interior, 9.03.2016, http://www.mnz.gov.si/nc/en/media_room/news/article/12137/9672/ (dostęp 22.04.2016 r.).

⁷³ *Poročilo o opravljenih aktivnosti ob prihodu migrantov na ozemlje Republike Slovenije v času od 15.10.2015 do 8.12.2015 s predlogi sklepov*, Republika Slovenija. Ministrstvo za notranje zadeve, file:///G:/v2/Good-Files/wyk%C5%82ady/Analiza%20%C5%BAr%C3%B3de%C5%82%20diplomatycznych/Historia%20plakatu/VRS-migrant2-3_20.68mnz.pdf (dostęp 30.04.2016 r.).

⁷⁴ *Europe's refugees emergency response – update #3. 14–17 september 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137b074,0.html>, s. 8 (dostęp 20.04.2016 r.).

żej dyrektywach z 2013 r.), a także udzielaniu informacji oraz interpretacji przepisów⁷⁵. Przy wsparciu Czerwonego Krzyża zorganizował specjalne grupy, mające pomóc w łączeniu rozdzielonych na szlaku Bałkanów Zachodnich rodzin. Tylko 17 października UNHCR rozdał 1850 płaszczy przeciwdeszczowych, 3500 koców, 20 karimat, po 1 000 śpiworów, poduszek, rozkładanych łóżek i wodę. Z kolei Caritas, Czerwony Krzyż oraz ADRA dostarczały wodę, żywność, ubrania, koce oraz środki czystości. Co więcej, UNHCR zadbał o zgromadzenie zapasów w przypadku kolejnej kryzysowej sytuacji, w której pojawiłaby się znaczna liczba uchodźców/migrantów (w tym przypadku zapasy zostały przewidziane na 10 000 osób). Mimo tej ogromnej organizacji UNHCR wskazywał na fakt, że tymczasowe obozy pobytu nie były przystosowane do warunków zimowych⁷⁶.

O zdrowie uchodźców/migrantów w ośrodkach dla azylantów miały dbać punkty medyczne, które obsługiwał zarówno słoweński, jak i węgierski Caritas, ponadto Czerwony Krzyż, pracownicy państwowej służby zdrowia, wolontariusze oraz przedstawiciele organizacji Lekarze bez Granic. W przypadku zagrożenia epidemią uruchomiona miała zostać pomoc Służb Epidemiologicznych Narodowo-Publicznego Instytutu Zdrowia⁷⁷. Z kolei w przygotowaniu gorących posiłków uczestniczyły wojskowe kuchnie polowe, zaś w dostarczaniu paczek żywnościowych – Czerwony Krzyż, Caritas i ADRA⁷⁸.

Sprawną organizacją nie była jednak pozbawiona mankamentów. Najostrzej występowano przeciw decyzji władz słoweńskich o postawieniu ogrodzenia z drutem kolczastym; skrytykowała ją również obecna tam przedstawicielka Amnesty International, Barbora Černušáková, obwiniając o stan rzeczy nie tylko władze słoweńskie, ale i całą UE oraz jej Mechanizm Ochrony Cywilnej, który zawiódł, mimo iż – jak wskazywała Černušáková – państwa od miesięcy były świadkami kryzysu i mogły przewidzieć, do czego doprowadzi. Amnesty International była najsurowszym krytykiem sytuacji uchodźczej w Słowenii. W momencie wzmożenia fali uchodźców, gdy państwo słoweńskie znalazło się w trudnym położeniu, organizacja wskazywała na brak przygotowania odpowiedniej liczby miejsc w ośrodkach dla uchodźców, co zmusiło ich do koczowania na otwartej przestrzeni przy zbyt niskich temperaturach. Krytyka znów była skierowana nie tylko pod adresem Słowenii, ale i pozostałych państw, których priorytetem było zapewnienie bezpieczeństwa wewnętrznego i międzynarodowego, nie zaś pomoc napływającej ludności. W dodatku zarzut dotyczył również uchylania się od obowiązków, jakie niosły za sobą przepisy o ochronie uchodźców, w imię egoistycznych pobudek państwowych⁷⁹.

⁷⁵ Równocześnie wskazując brak dostatecznej liczby osób zorganizowanych w tym zakresie na granicy z Austrią.

⁷⁶ *Europe's refugees emergency response – update #7. 16–22 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2e264,0.html>, s. 1 i 5, *Europe's refugees emergency response – update #5. 02–08 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561cb8824,0.html>, s. 1, *Europe's refugees emergency response – update #6. 09–15 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2d544,0.html>, s. 1 (dostęp 20.04.2016 r.).

⁷⁷ *Delo policije...*

⁷⁸ *Ibidem.*

⁷⁹ *Hundreds of refugees stranded in dire conditions on Croatia/Slovenia border*, Amnesty International, 19.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/10/hundreds-refugees-dire-conditions-croatia-slovenia-border/>, *EU-Balkans summit must avert a looming refugee disaster as winter nears*, Amnesty International, 24.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/press-releases/2015/10/balkans-refugee-meeting/> (dostęp 20.04.2016 r.).

Ostatecznie jednak w swoim raporcie za rok 2015 i 2016 na temat kryzysu uchodźczego Amnesty International pozytywnie oceniła postawę władz słoweńskich, wskazując, że starały się one zapewnić odpowiednie warunki dla osób, które w związku z tym kryzysem napłynęły do ich kraju, co nie wszędzie się udało. Ostre słowa krytyki pojawiły się ze względu na nieposzanowanie praw człowieka. Organizacja ta zarzuciła brak odpowiedniego stosowania przepisów antidyskryminacyjnych, czego przejawem są między innymi skargi rozpatrywane przez odpowiednie instytucje państwowe⁸⁰.

Dobrą organizację potwierdziła wizytacja przedstawicieli UNHCR w obozie we Vrhniku w drugiej połowie lutego 2016 r.; pozytywnie oceniono zarówno sposób rozmieszczenia uchodźców (według rodzin), jak i zabezpieczenie sanitariatów z uwzględnieniem ich rozdziału dla osób płci przeciwnej. Krytyka dotyczyła wyłącznie braku odpowiednich zespołów medycznych, które by służyły pomocą osobom potrzebującym czy w nagłych przypadkach⁸¹.

Bardziej ogólna ocena postawy państwa słoweńskiego pojawiła się dopiero przy wygaszaniu kryzysu uchodźczego i przedstawiona została przez Sekretarza Generalnego ONZ Ban Ki-Moona, który wyraził *zaniepokojenie* zamykaniem szlaku Zachodnich Bałkanów na przełomie lutego i marca 2016 r., wiążącym się z wprowadzeniem ograniczeń w liczbie osób przepuszczanych przez granice. Tym samym wskazała na łamanie przepisów konwencji o uchodźcach z 1951 r. oraz możliwość łamania praw człowieka, ponieważ w świetle raportów ONZ na obszarze objętym kryzysem uchodźczym postępował regres w zakresie ochrony tych praw⁸².

Republika Słowenii w świetle oceny Komisji Europejskiej

Jak już zostało wspomniane wyżej, Republika Słowenii była krajem, do którego kryzys uchodźczy dotarł późno, stało się to wówczas, gdy przy jego rozwiązaniu współpracowały państwa i organizacje międzynarodowe. Tuż przed napływem fali kulminacyjnej uchodźców/migrantów Słowenia w raportach Komisji Europejskiej nie była krajem, któremu poświęcano uwagę pod tym względem. W połowie października wymieniano ją obok Niemiec i Austrii w kontekście planów czasowego przywrócenia kontroli na granicach państwowych⁸³. W drugiej połowie października została włączona we wspólne ustalenia i program koordynacyjny jako kraj, który znalazł się na szlaku zachodniobałkańskim,

⁸⁰ Skargi związane z polityką dyskryminacyjną państwa słoweńskiego nie dotyczą wyłącznie kryzysu migracyjnego. Jest to sprawa, z którą Słowenia boryka się od lat, i dotyczy ona traktowania ludności romskiej, wyjaśnienia problemu tzw. *wykreślonych* ze spisu (o czym była mowa powyżej), a także regulacji statusu przedstawicieli narodów byłej Jugosławii, *Amnesty International Report...*

⁸¹ *Europe's emergency response update #24. 19–25 February 2016*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d6903e4,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.).

⁸² *Balkan nations put daily caps on migrants despite UN protest*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 27.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,570cdf7915,0.html>, *UN opens support 'hubs' to BOOT protection for familie and and children across Europe*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d3f13e40c,0.html>, *UN rights chief warns...*

⁸³ *Kryzys uchodźczy: Komisja Europejska informuje o postępach w realizacji działań priorytetowych*, Komisja Europejska. Komunikat prasowy, 14.10.2015, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5839_pl.htm (dostęp 26.04.2016 r.).

a także na którego prośbę zainicjowano posiedzenie zwołane przez przewodniczącego Komisji Europejskiej, Jean-Claude'a Junckera⁸⁴. Działalności Słowenii w kryzysie nie wyróżniała się na tle innych państw; nie skoncentrowała na sobie szczególnej uwagi, jeśli chodziło o struktury unijne, zaś jedyna krytyka, związana z przyjmowaniem uchodźców, wpływała ze strony wspomnianych organizacji pozarządowych.

W lutowym raporcie Komisji Europejskiej, oceniającym dotychczasowe działania w kryzysie uchodźczym oraz określającym kolejne zadania, punkty, które dotyczyły Słowenii, mówiły o konieczności wzmożenia współpracy między krajami, zwłaszcza w zakresie wymiany informacji (a jak już zostało powyżej wspomniane, współpraca Słowenii z najważniejszym partnerem w kryzysie – czyli Chorwacją – nie przebiegała bez napięć i wzajemnych oskarżeń) oraz likwidacji postawionego ogrodzenia z drutem kolczastym, który zdaniem władz słoweńskich miał regulować napływ uchodźców/migrantów, kierując ich do ośrodków recepcyjnych. Inne kwestie, wskazane przez raport, dotyczyły konieczności podjęcia działań, które pozwoliłyby na przyjmowanie większej liczby uchodźców na okres powyżej 24 godzin (Słowenia podkreślała wcześniej brak takich miejsc, jednak na przełomie stycznia i lutego podjęła działania zmierzające do rozlokowania na swoim terytorium większej liczby uchodźców). Komisja Europejska zwróciła również uwagę na konieczność stosowania tzw. *systemu dublińskiego* w procedurze azylantkiej, ponieważ wśród krajów Bałkanów Zachodnich wciąż zdarzały się wypadki *przepuszczania* migrantów przez granice, zwłaszcza w momentach zwiększenia przepływu ludności, bez stosownej rejestracji, co czyniło bezskutecznymi dotychczasową współpracę i wypracowane zasady. Problemem pozostawał również przemyt ludzi, w związku z czym raport zobowiązywał do intensyfikacji współpracy w zakresie wymiany informacji oraz ścisłego współdziałania z Europolem, a także skoordynowania procedur granicznych i zasad wczesnego ostrzegania w działaniach lądowych i morskich, zwłaszcza wobec zbliżającego się lata (co zostało dodatkowo wyeksponowane w komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, wystosowanym w tym samym czasie). W związku z powyższym Komisja Europejska uznawała wciąż za konieczne wysłanie do Słowenii dodatkowych policjantów ochotników z krajów UE, co było przewidziane jeszcze jesienią 2015 r., a nie zostało zrealizowane (wysłano nieco ponad 200 policjantów na 400 zaplanowanych)⁸⁵.

Słowenia (obok trzech innych krajów: Serbii, Grecji, Chorwacji) wciąż należy do państw objętych Mechanizmem Ochrony Ludności, który w jej przypadku działał praktycznie od samego początku nasilenia kryzysu uchodźczego. Jednak jak wskazywała w marcu 2016 r. Komisja Europejska, mimo pomocy 15 państw uczestniczących w dzia-

⁸⁴ *Top UN official on refugees welcomes EU agreement on plan for Western Balkan migration route*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,562f41dd23a,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.).

⁸⁵ *Managing the Refugee Crisis... Realizacja europejskiego programu w zakresie migracji: Sprawozdania Komisji z postępu prac w Grecji, we Włoszech i na Bałkanach Zachodnich*, European Commission. Press Release Database, 10.02.2016, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-269_pl.htm, *Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration*, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_en.pdf, ss. 2,4 i 15 (dostęp 24.04.2016 r.).

łałości Mechanizmu *duża liczba wniosków o pomoc nie została zaspokojona*⁸⁶. Niemniej Słowenia otrzymała zasadniczo kompletną pomoc, o którą aplikowała, od państw zjednoczonych w ramach unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności, oprócz ciepłej odzieży (tu potrzeby zostały oszacowane na ponad 44 tysiące sztuk) oraz ogrzewanych pomieszczeń (88 pomieszczeń)⁸⁷.

Bibliografia

Dokumenty i raporty:

- 2014 Report on migration, internal protection and migration*, Republika Slovenija. Ministerstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZMN_2013/DUNZMN_2014/DUNZMN_2015/Statisticno_porocilo_-_ANG_2014.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- 2015 Country Reports on Human Rights Practices – Slovenia*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 19.04.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,5716120bcd,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Amnesty International Report 2015/2016 – Slovenia*, Amnesty International, <https://www.amnesty.org/en/countries/europe-and-central-asia/slovenia/report-slovenia/> (dostęp 22.04.2016 r.)
- Annex 1 to the Report from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council. Second report on relocation and resettlement*, European Commission, 12.04.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160412/communication_second_report_relocation_resettlement_annex_relocations_from_greece_en.pdf (dostęp 25.04.2016 r.)
- Annex 2 to the Report from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council. Second report on relocation and resettlement*, European Commission, 12.04.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/20160412/communication_second_report_relocation_resettlement_annex_relocations_from_italy_en.pdf (dostęp 25.04.2016 r.)
- Annex 9 to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration. Accepted Member States' Support to Civil Protection Mechanism for Serbia, Slovenia, Croatia and Greece*, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_annex_09_en.pdf, s. 4, *Communication from the Commission...*, op. cit., s. 12 (dostęp 24.04.2016 r.)
- Annual Report on Asylum and Migration Statistics for the Republic of Slovenia (Reference Year: 2006)*, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/migration-statistics/asylum-migration/2006/23_slovenia_national_report_2006_version_of_3nov08_en.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Country factsheet: Slovenia 2012. European Migration Network*, European Commission, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/

⁸⁶ *Communication from the Commission...*, s. 6, Zob. też *Proposal for a Council Regulation on the provision of emergency support within the Union*, European Commission, 2.03.2016, http://ec.europa.eu/echo/files/EU_Emergency_Support/Council_Regulation_Provision_en.pdf (dostęp 26.04.2016 r.)

⁸⁷ *Annex 9 to the Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration. Accepted Member States' Support to Civil Protection Mechanism for Serbia, Slovenia, Croatia and Greece*, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_annex_09_en.pdf, s. 4, *Communication from the Commission...*, s. 12 (dostęp 24.04.2016 r.)

- docs/country-factsheets/country_factsheet_slovenia_2012_(en)-_400005_en.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Deklaracija Republike Slovenije o položaju narodnik skupnosti pripadnikov narodom nekdanije SFRJ v Republiki Sloveniji (DePNNS)*, Uradni List RS št. 7/2011, 4.02.2011, <https://www.uradni-list.si/1/content?id=102071> (dostęp 21.07.2015 r.)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia norm dotyczących przyjmowania wnioskodawców ubiegających się o ochronę międzynarodową (wersja przekształcona)*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 180/96, 29.06.2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0033&from=PL> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/32/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania ochrony międzynarodowej (wersja przekształcona)*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L 180/60, 29.06.2013, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32013L0032&from=PL> (dostęp 26.04.2016 r.)
- EMN Annual Report on Asylum and migration statistics for the Republic of Slovenia (reference year: 2007)*, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/migration-statistics/asylum-migration/2007/23_slovenia_annual_report_on_asylum_and_migration_statistics_2007_version_21oct09_en.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- EU, Balkan leaders agree on migrant plan*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813ca811,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)
- EU: Human Toll of border closures*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 23.10.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562de128d,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #3. 14-17 september 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137b074,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #4. 25 september-1 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137ba50,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #5. 02-08 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561cb8824,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #6. 09-15 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2d544,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #7. 16-22 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2e264,0.html>, s. 1 i 5 (dostęp 20.04.2016 r.)
- Hundreds of refugees stranded in dire conditions on Croatia/Slovenia border*, Amnesty International, 19.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/10/hundreds-refugees-dire-conditions-croatia-slovenia-border/> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Konstytucja Republiki Słowenii*, http://biblioteka.sejm.gov.pl/wp-content/uploads/2016/11/Slowenia_pol_010711.pdf (dostęp 10.10.2016 r.)
- Managing the Refugee Crisis. Western Balkans Route: Progress Report*, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/background-information/docs/managing_the_refugee_crisis_-_western_balkans_route_state_of_play_report_20160210_en.pdf (dostęp 25.04.2016 r.)
- Migration and Integration Directorate Statistical Report 2010*, Republika Slovenija. Ministarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticna_porocila/Statisticno_porocilo_2010.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Migration, International Protection and Integration Report 2013*, Republika Slovenija. Ministarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZMN_2013/DUNZMN_2014/DUNZMN_2015/Statisticno_porocilo_-_ANG_2014.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)

- Odlok o ustanovitvi Urada Vlade Republike Slovenije za Narodnosti*, Uradni List 57/2013, <http://www.uradni-list.si/1/content?id=113869#!>/Odlok-o-ustanovitvi-Urada-Vlade-Republike-Slovenije-za-narodnosti (dostęp 17.04.2016 r.)
- Popis 2002*, http://www.stat.si/popis2002/en/rezultati/rezultati_red.asp?ter=SLO&st=7 (dostęp 29.01.2016 r.)
- Resolucija o migracijski politiki Republike Slovenije (ReMPRS)*, „Uradni List Republike Slovenije” št. 106, 6.12.2002, http://www.uradni-list.si/_pdf/2002/Ur/u2002106.pdf#!u2002106-pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Rozporządzenie (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 763/2008 z dnia 9 lipca 2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań*, Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej L218/14, 13.08.2008, Eur-lex. Access to European Union Law, <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=CELEX:32008R0763> (dostęp 17.07.2015 r.)
- Statistical migration and integration Directorate Report 2009*, Republika Slovenija. Ministarstvo za Notranje Zadeve, http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/DUNZ/Tujci/Statisticka_porocila/Statistico_porocilo_2009.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- UN rights chief warns police agreement by five European countries will worsen refugees crisis*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 25.02.2016, <http://www.refworld.org/type,COUNTRY-NEWS,,SVN,56d00d8e40b,0.html> (22.04.2016 r.)
- Uredbo o načinih in pogojih za zagotavljanje pravic osebam z mednarodno zaščito*, „Uradni List RS”, št. 55/2011, <http://www.uradni-list.si/1/content?id=104519#!>/Uredba-o-nacinih-in-pogojih-za-zagotavljanje-pravic-osebam-z-mednarodno-zascito (dostęp 30.04.2016 r.)
- Uresničevanje mednarodnih dokumentov*, Ured za narodnosti. Republika Slovenija, http://www.un.gov.si/si/manjsine/italijanska_narodna_skupnost/uresnicevanje_mednarodnih_dokumentov/ (dostęp 18.04.2016 r.)
- Zakon o interventnem ukrepu na področju trga dela (ZIUPTD)*, „Uradni List Republike Slovenije” 27.11.2015, Št. 90/2015, http://www.uradni-list.si/_pdf/2015/Ur/u2015090.pdf#!u2015090-pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Zakon o prijavi prebivališča (ZPPreb)*, Pravno-informacijski sistem, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO1596#> (dostęp 30.04.2016 r.)
- Zakon o tujcih (ZTuj-2)*, Pravno-informacijski sistem, <http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=ZAKO5761#> (dostęp 30.04.2016 r.)
- Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju i delu tujcev (ZZSDT)*, „Uradni List Republike Slovenije” 30.06.2015, Št. 47/2015, http://www.uradni-list.si/_pdf/2015/Ur/u2015047.pdf#!u2015047-pdf (dostęp 30.04.2016 r.)

Dokumenty audiowizualne:

Kim są mniejszości narodowe Slovenii, <http://www.ds-rs.si/?q=novice/strokovni-zbornik-kdo-so-narodne-manjsine-v-sloveniji> (dostęp 19. 04. 2016 r.)

Monografie:

Slovenija evropski standardi varstva narodnih manjšin, red. M. Polzer, L. Kalčina, M. Žagar, Ljubljana 2002

Walkiewicz W., *Jugosławia. Państwa sukcesyjne*, Warszawa 2009

Artykuły:

Đorđević Crnobrnja J., „Iz Beograda sam”. *Prilog proučavanju etničkog identiteta Srba u Sloveniji*, [w:] *Srbi v Sloveniji, Slovenci v Srbiji*, I. Slavec Gradišnik, D. Radojčić (red.), Ljubljana 2010

Комац М., *Србу у Словенију*, [w:] *Теме. Часопис за друштвене науке*, nr 2/2004, Ниш 2004, s. 796, M. Vakanjac, *Položaj srpske etničke zajednice u Republici Sloveniji*, [w:] *Položaj srpske etničke zajednice u Republici Sloveniji*, M. Vakanjac (red.), Ljubljana 2007

Pavlović M., *Srbi u Sloveniji. Manjiske organizacije*, [w:] *Srbi v Sloveniji, Slovenci v Srbiji*, I. Slavec Gradišnik, D. Radojčić (red.), Ljubljana 2010

Artykuły prasowe:

Kerbler J., *Slovenija: Srbi traže status nacionalne manjine*, *Вечерње Новости online*, 30.08.2013, <http://www.novosti.rs/vesti/planeta.300.html:451673-Slovenija-Srbi-traze-status-nacionalne-manjine> (dostęp 25.01.2016 r.)

Kryzys uchodźczy: Komisja Europejska informuje o postępach w realizacji działań priorytetowych, Komisja Europejska. Komunikat prasowy, 14.10.2015, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-15-5839_pl.htm (dostęp 26.04.2016 r.)

Realizacja europejskiego programu w zakresie migracji: Sprawozdania Komisji z postępu prac w Grecji, we Włoszech i na Balkanach Zachodnich, European Commission. Press Release Database, 10.02.2016, http://europa.eu/rapid/press-release_IP-16-269_pl.htm (dostęp 24.04.2016 r.)

Serwisy internetowe:

2015 EU eyes setting up migrant centers in Balkan transit states, UNHCR. The UN Refugee Agency, 10. 11. 2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,,56813d0511,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)

Ilegalne migracje na območju Republike Slovenije. 1. 01. 2015-31. 03. 2015, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/Ilegalne-Migracije/2015/Marec2015.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.)

Austria, Slovenia considering border fences amid migrant crisis, UNHCR. The UN Refugee Agency, 28.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,,56813cbbc,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)

Balkan nations put daily caps on migrants despite UN protest, UNHCR. The UN Refugee Agency, 27.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,SVN,,570cdf7915,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)

Balkan states shut down the route to the Northern Europe, UNHCR. The UN Refugee Agency, 10.03.2016 r., <http://www.refworld.org/country,,SVN,,570cdf1a,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)

Ban urges countries along Balkan route into Western Europe to keep borders open, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,SVN,,56d3f08b40c,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)

Communication from the Commission to the European Parliament and the Council on the State of Play of Implementation of the Priority Actions under the European Agenda on Migration, European Commission, 10.02.2016, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-migration/proposal-implementation-package/docs/managing_the_refugee_crisis_state_of_play_20160210_en.pdf (dostęp 24.04.2016 r.)

Delo policije v spremenjenih varnostnih razmerah zaradi povečanih migracij v zadnjih nekaj tednih - pojasnila in odgovori, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, 31.10.2015, <http://www.policija.si/index.php/component/content/article/35-sporocila-za-javnost/80803-delo-policije-v-spremenjenih-varnostnih-razmerah-zaradi-poveane-migrantske-problematike-v-zadnjih-nekaj-tednih-pojasnila-in-odgovori> (dostęp 26.04.2016 r.)

EU-Balkans summit must avert a looming refugee disaster as winter nears, Amnesty International, 24.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/press-releases/2015/10/balkans-refugee-meeting/> (dostęp 20.04.2016 r.)

EU helps Slovenia cope with refugee crisis, European Commission. Migration and home affairs, 23.10.2015, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-is-new/news/news/2015/20151023_3_en.htm (dostęp 26.04.2016 r.)

- Europe's refugees emergency response – update #3. 14-17 september 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56137b074,0.html>, s. 8 (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #5. 02-08 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561cb8824,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #6. 09-15 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2d544,0.html>, s. 1 (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's refugees emergency response – update #7. 16-22 October 2015*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,562f2e264,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Europe's emergency response update #24. 19-25 February 2016*, UNHCR. The UN Refugee Agency, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d6903c4,0.html> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Hundreds of refugees stranded in dire conditions on Croatia/Slovenia border*, Amnesty International, 19.10.2015, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2015/10/hundreds-refugees-dire-conditions-croatia-slovenia-border/> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Hundreds protest plan for refugee camp in Slovenian town*, About Croatia, 15.01.2016, <https://about.hr/news/europe/hundreds-protest-plan-refugee-camp-slovenian-town-6555> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. 1. 01. 2015-31. 08. 2015*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2015/Avgust2015.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. decembra 2015*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2015/December2015.pdf>
- Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. marca 2016*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Marec2016.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 29. februara 2016*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Februar2016.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Ilegalne migracije na območju Republike Slovenije. Nedovoljene migracije v obdobju od 1. januarja do 31. marca 2016*, Ministrstvo za notranje zadeve. Policija, <http://www.policija.si/images/stories/Statistika/MejnaProblematika/IlegalneMigracije/2016/Marec2016.pdf> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Integration of beneficiaries of international/humanitarian protection into the labour market: policies and good practices. EMN Focused Study 2015*, Republika Slovenija. Ministrstvo za Notranje Zadeve, http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/what-we-do/networks/european_migration_network/reports/docs/emn-studies/emn-studies-25a_slovenia_beneficiaries_international_protection_english.pdf (dostęp 25.04.2016 r.)
- Leaders' Meeting on refugee flows along the Western Balkans Route. Leader's statement*, http://ec.europa.eu/news/2015/docs/leader_statement_final.pdf (dostęp 25.04.2016 r.)
- Migrant crisis: Slovenia sets limit of 2,500 people a day*, BBC News, 18.10.2015 r., <http://www.bbc.com/news/world-europe-34567247> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Migrants reach Slovenia after Hungary closes borders*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 17. 10. 2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c6f15,0.html> (dostęp 26.04.2016 r.)
- New refugee transit system in Slovenia functioning well, says minister*, About Croatia, 28.10.2015, <https://about.hr/news/europa/new-refugee-transit-system-slovenia-functioning-well-says-minister-921> (dostęp 26.04.2016 r.)

- Northward routes shutting down for the migrants in Balkans*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 18.09.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,561d047f6,0.html> (dostęp 20.04.2015 r.)
- Poročilo o opravljenih aktivnosti ob prihodu migrantov na ozemlje Republike Slovenije v času od 15.10.2015 do 8.12.2015 s predlogi sklepov*, Republika Slovenija. Ministrstvo za notranje zadeve, file:///G:/v2/GoodFiles/wyk%C5%82ady/Analiza%20%C5%BAr%C3%B3de%C5%82%20dyplomatycznych/Historia%20plakatu/VRS-migrant2-3_20.68mnz.pdf (dostęp 30.04.2016 r.)
- Prebivalstvo*, Republika Slovenija. Statistični Urad RS, <http://www.stat.si/StatWeb/pregled-podroca?idp=17&headerbar=15#tabPregled> (dostęp 29.01.2016 r.)
- Refugee crisis: Another summit, another action plan*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56308b5b4,0.html> (dostęp 25.04.2016 r.)
- Sefic: Croatia letting refugees into Slovenia without control*, About Croatia, 22.10.2015, <https://about.hr/news/croatia/sefic-croatia-letting-refugees-slovenia-without-control-582> (dostęp 27.04.2016 r.)
- Slovenia applying tighter migrant regime, says official*, About Croatia, 15.02.2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-applying-tighter-migrant-regime-says-official-10387> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Slovenia blocks migrants on border*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 19.10.2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c7915,0.html> (dostęp 26.04.2016 r.)
- Slovenia builds fence on Croatian border to curb migrant flow*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 12.11.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56813d0a6,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)
- Slovenia's current response to managing the influx of migrants*, Republic of Slovenia. Ministry of Interior, 9.03.2016, http://www.mnz.gov.si/nc/en/media_room/news/article/12137/9672/ (dostęp 22.04.2016 r.)
- Slovenia to use army to deal with migrant crisis*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 20. 10. 2015, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56813c802e,0.html> (dostęp 26. 04. 2016 r.)
- Slovenia will ask Croatia to provide the list of migrants arriving in Dobova*, About Croatia, 6. 01. 2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-will-ask-croatia-provide-list-migrants-arriving-dobova-5265> (dostęp 27. 04. 2016 r.)
- Slovenia won't extend capacities for refugees, says official*, About Croatia, 10.02.2016, <https://about.hr/news/europe/slovenia-wont-extend-capacities-refugees-says-official-9792> (dostęp 20.04.2016 r.)
- Statistični podatki*, Urad za Narodnosti. Republika Slovenija, http://www.un.gov.si/si/manjsine/italijanska_narodna_skupnost/statisticni_podatki/ (dostęp 17.07.2015 r.)
- Striković D., *Politično predstavništvo novih narodnih skupnosti v Republiki Sloveniji*, Ljubljana 2011, s. 41, <http://dk.fdv.uni-lj.si/diplomska/pdfs/strikovic-denis.pdf> (dostęp 18.08.2015 r.)
- Top UN official on refugees welcomes EU agreement on plan for Western Balkan migration route*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.10.2015, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,562f41dd23a,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)
- UN opens support 'hubs' to BOOT protection for familie and and children across Europe*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 26.02.2016, <http://www.refworld.org/country,,,SVN,,56d3f13e40c,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)
- UNHCR Concerned by build up along borders and additional hardships for refugees and asylum seekers*, UNHCR. The UN Refugee Agency, 23.02.2016, <http://www.refworld.org/type,COUNTRYNEWS,,SVN,56cd6fb14,0.html> (dostęp 22.04.2016 r.)

Mirella Korzeniewska-Wiszniewska

The Policy of the Republic of Slovenia toward the Migration crisis in Europe

Summary

In 1991, Slovenia became an independent state and had to face the migration policy, sharing the situation of other European countries, struggling with a decreasing number of births. The main group, treated as immigrants, were representatives of the peoples of the former Yugoslavia living in Slovenia already before that date. Also, people emigrating to the area of the Slovenian state until 2010, came mainly from the region. Migration crisis in September 2015 was unprecedented for Slovenia. The text will concentrate on the multidimensional analysis of its policy towards the refugee crisis in Europe, including the demographic aspect, previous migration as well as the legal system and the main actors involved in the struggle with the crisis.

Key words: minorities in Slovenia, refugee crisis in Slovenia, Slovenian politics, migration crisis.